

AZ EURÓPAI ÚJJÁÉPÍTÉSI ÉS FEJLESZTÉSI BANK DOKUMENTUMA

MAGYARORSZÁG STRATÉGIA

Az Igazgatóság által 2005. november 15-én elfogadva

A dokumentum szövegét az EBRD csak az olvasó kényelme érdekében fordította le. Noha minden lehetséges intézkedést megtett a fordítás hitelességének biztosítására, az EBRD nem vállal semminemű garanciát a fordítás pontosságáért. A fordítás felhasználása az olvasó saját felelősségére történik. Az EBRD, alkalmazottai, illetve képviselői semmilyen körülmények között nem vállalnak felelősséget az olvasó, vagy bármely más személy felé a fordítás bármely okból eredő pontatlanságáért, hibáiért és/vagy a fordítás tartalma bármely részének bárminemű megváltoztatásáért, illetve bármely ezekből eredő kárért. Az angol eredeti és a fordítás közötti bármely eltérés, vagy ellentmondás esetén az angol változat az irányadó.

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
RÖVIDÍTÉSEK.....	4
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	5
1. A BANK PORTFÓLIÓJA.....	8
1.1. AZ EDDIGI TEVÉKENYSÉGEK ÁTTEKINTÉSE	8
1.2. AZ ELŐZŐ ORSZÁGSTRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSA	9
1.3. A BANK TEVÉKENYSÉGÉNEK AZ ÁTALAKULÁSRA GYAKOROLT HATÁSA	11
1.3.1. <i>Pénzügyi szektor.....</i>	<i>11</i>
1.3.2. <i>Infrastruktúra és környezetvédelem</i>	<i>12</i>
1.3.3. <i>Vállalati szektor</i>	<i>12</i>
1.4. A JELENLEGI PORTFÓLIÓ PÉNZÜGYI TELJESÍTMÉNYE	13
1.5. TÁRSFINANSZÍROZÁS MOZGÓSÍTÁSA	13
1.6. TANULSÁGOK.....	13
2. MŰKÖDÉSI KÖRNYEZET	14
2.1. ÁLTALÁNOS REFORMKÖRNYEZET	14
2.1.1. <i>Politikai környezet.....</i>	<i>14</i>
2.1.2. <i>Környezetvédelem</i>	<i>14</i>
2.1.3. <i>Jogi reform.....</i>	<i>15</i>
2.2. ELŐRELÉPÉS AZ ÁTALAKULÁSBAN ÉS A GAZDASÁG VÁLÁSA	16
2.2.1. <i>A Bank tevékenységeinek makrogazdasági feltételei.....</i>	<i>16</i>
2.2.2. <i>Sikerek az átalakulásban és kihívások</i>	<i>17</i>
3. STRATÉGIAI ORIENTÁCIÓK.....	23
3.1. A BANK PRIORITÁSAI A STRATÉGIA IDŐSZAKÁRA.....	23
3.2. ÁGAZATI KIHÍVÁSOK ÉS A BANK CÉLKITŰZÉSEI	24
3.2.1. <i>Vállalati szektor</i>	<i>24</i>
3.2.2. <i>Pénzügyi szektor.....</i>	<i>24</i>
3.2.3. <i>Infrastruktúra és környezetvédelem</i>	<i>25</i>
4. EGYÉB NEMZETKÖZI PÉNZINTÉZETEK EURÓPAI UNIÓ	25
4.1. AZ EURÓPAI UNIÓ (EU)	25
4.2. EURÓPAI BEFEKTETÉSI BANK (EIB).....	25
4.3. NEMZETKÖZI VALUTAALAP (IMF)	26
4.4. VILÁGBANK	26
4.5. NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI TÁRSASÁG (IFC).....	26
1. SZ. FÜGGELLÉK:AZ EBRD KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSAI ÉVENTE.....	27
2. SZ. FÜGGELÉK: NETTÓ KUMULATÍV ÜZLET IPARÁGANKÉNT	38
3. SZ. FÜGGELÉK: ELŐKÉSZÍTÉS ALATT ÁLLÓ PROJEKTEK.....	39
4. SZ. FÜGGELÉK: KIVÁLASZTOTT GAZDASÁGI MUTATÓK	40
5. SZ. FÜGGELÉK: AZ ÁTALAKULÁS KIHÍVÁSAINAK 2005-ÖS ÉRTÉKELÉSÉBŐL SZÁRMAZÓ MINŐSÍTÉSEK	41
6. SZ. FÜGGELÉK: A STRUKTURÁLIS VÁLTOZÁS KOMPARATÍV MUTATÓI.	45
7. SZ. FÜGGELÉK: POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI ÉRTÉKELÉS	47
8. SZ. FÜGGELÉK:	52
1. MELLÉKLET: TC PROJEKTEK MEGOSZLÁSA	55
2. MELLÉKLET: HIVATALOS TÁRSFINANSZÍROZÁSI PROJEKTEK MEGOSZLÁSA	69

9. SZ. FÜGGELÉK: MAGYARORSZÁG KERESKEDELMI TÖRVÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE	73
10. FÜGGELÉK: MAGYARORSZÁG TÉRKÉPE	81

RÖVIDÍTÉSEK

ÁAK	Állami Autópálya Kezelő
EIB	Európai Befektetési Bank
EIF	Európai Befektetési Alap
ESCO	Energiatakarékossági Társaság
ETS	Széndioxid Emisszió Kereskedő Rendszer
EU	Európai Unió
EUR	Euró
FIDESZ	Fiatal Demokraták Szövetsége
FDI	Külföldi működőtőke befektetés
GDP	Bruttó hazai termék
GM	General Motors
HUF	Magyar forint
IAIS	Biztosítás-felügyelet Nemzetközi Szövetsége
IFC	Nemzetközi Pénzügyi Társaság
IFI	Nemzetközi pénzintézetek
IMF	Nemzetközi Valutaalap
IOSCO	Értékpapír Bizottságok Nemzetközi Szervezete
IPO	Nyilvános részvénykibocsátás
MAV	Magyar Államvasutak
MAVIR	Magyar Villamosenergia-ipari Rendszerirányító
MDF	Magyar Demokrata Fórum
MKB	Magyar Külkereskedelmi Bank
MOL	Magyar Kőolaj- és Földgázipari Részvénytársaság
MSME	Mikro, kis- és középvállalatok
MSZP	Magyar Szocialista Párt
MT	Magyar Telekom
MVM	Magyar Villamos Művek Rt.
NATO	Észak-atlanti Szerződés Szervezet
NHH	Nemzeti Hírközlési Hatóság
OECD	Gazdasági Együtműködési és Fejlesztési Szervezet
OTP	Országos Takarékpénztár
PAYG	Fizető-kirovó
PCA	PCA-Budafoki Papírgyár
PPP	Public-Private-Partnership
PSZAF	Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete
SME	Kis- és középvállalatok
SZDSZ	Szabad Demokraták Szövetsége
TSO	Átviteli rendszer üzemeltető
TVK	Tiszai Vegyiművek
WWTP	Szennyvíztisztító mű

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Magyarország továbbra is teljesíti a Bank Alapító Megállapodásának 1. cikkelyében foglalt feltételeket. Az elmúlt 15 évben Magyarország jelentős előrelépést tett az átalakulásban. A gazdasági tevékenység 80 százaléka magánkézben van, az árliberalizáció fejlett szinten áll, az országot nyitott külkereskedelem és liberális külföldi befektetési feltételek jellemzik, ami Magyarország számára előkelő helyet biztosít az Európai Unióhoz újonnan csatlakozott országok legfejlettebbjeinek csoportjában.

Magyarország 2004 májusában bekövetkezett csatlakozása az Európai Unióhoz kedvező hatást gyakorolt a gazdasági kibocsátás növekedésére csakúgy, mint a kereskedelemre, a mezőgazdasági bevételekre és az infrastrukturális beruházásokra. A gazdasági növekedés a 2003-as 2,9 százalékról 2004-re 4,2 százalékra emelkedett, a magánbefektetések növekedésének, az export bővülésének, valamint a mezőgazdasági termelés jelentős növekedésének következtében. A makrogazdasági egyenlőtlenségek azonban továbbra is jelentősek. A költségvetési hiány 2004-ben a GDP 5,4 százalékára csökkent. Ez a 2003-as 6,5 százalékos deficitnél ugyan alacsonyabb, magasabb azonban az eredeti célkitűzésnél, ami aláhúzza a további jelentős fiskális intézkedések szükségességét, a gazdaság destabilizációjának elkerülése, valamint Magyarország terv szerinti, az euró zónához középtávon történő csatlakozásának elősegítése érdekében. Az államadósság a GDP 57 százaléka körüli szintet ért el, a költségvetésen kívül végrehajtott jelentős infrastrukturális beruházások mellett. A folyó fizetési mérleg hiánya a GDP 8,8 százaléka körüli szinten stabilizálódott 2004-ben. A külső deficitet a jelentős portfólió beruházások és a külföldi kölcsönök finanszírozták. A külföldi közvetlen működőtőke beruházások nettó összege (FDI) 2004-ben újra növekedésnek indult a 2003-as átmeneti csökkenést követően és a folyó fizetési mérleg hiányának 40 százalékát kitevő szintet ért el. Az ország, mint a külföldi működőtőke beruházások célpontjának vonzerejét növeli a 16 százalékos vállalati nyereségadó és a külföldi szakmai befektetők által élvezett adókedvezmények, a reálbérek azonban a régió más országaihoz képest kihívást jelentenek a jövőbeni versenyképesség szempontjából.

A strukturális és intézményi reformok terén történt némi előrelépés. A privatizáció két nagy tranzakcióval, az Antenna Hungária és a Budapest Airport 2005-re tervezett eladásával csaknem befejeződött. Az üzleti környezet javítása érdekében egyszerűsített vállalkozói adó került bevezetésre 2003. februárjában kis- és középvállalkozások számára. Az új adó lehetővé teszi a vállalkozások számára az egységes, az árbevétel 15 százalékának megfelelő átalányadózást, amennyiben a vállalkozások lemondanak minden egyéb adókedvezményről és adócsökkentésről. Magyarország útfinanszírozással kapcsolatos álláspontja megszilárdult a matricás rendszer bevezetésével, valamint a magánüzemeltetőknek az utak rendelkezésre állásához, és nem az úthasználati díjakhoz kapcsolódó díjazásával. Ezen elveket alkalmazták 2004-ben az M5-ös autópálya átalakításakor, az M5-ös meghosszabbításánál, valamint az M6-os autópályára kiírt tendernél. 2003-ban sor került a villamosenergia piac részleges liberalizációjára, és bevezették a rendszeres, kétévenkénti villamosenergia aukciókat a kereskedő vállalatok és a kereskedelmi felhasználók számára.

A jövőben azonban számos kulcsfontosságú kihívás igényel további figyelmet:

- Strukturális intézkedésekre lesz szükség a költségvetési hiány és az államháztartási kiadások csökkentésére, beleértve az egészségügyet, az oktatást és a nyugdíj szektort, a gazdaság destabilizációjának megakadályozása és Magyarországnak az eurózónához történő középtávú csatlakozása elősegítése érdekében.
- Az üzleti klíma további javításra szorul, különös tekintettel a csődeljárásra vonatkozó szabályokra, a társasági bejegyzési eljárásra és a hitel információ hozzáférhetőségére.
- Új pénzügyi konstrukciókat kell kidolgozni agrárszektorban működő kis- és középvállalatok igényeinek kielégítése érdekében, különös tekintettel az ország kevésbé fejlett régióiban működő vállalatokra.
- Elő kell segíteni az energiahatékonysági projektekbe és a megújuló energiaforrásokba történő beruházásokat az energiaintenzitás csökkentése és a környezetvédelmi célok elérése érdekében.
- Fejlesztendő a közlekedési és a környezetvédelmi infrastruktúra az Európai Unió Strukturális és Kohéziós Alapjainak, a magánszektorban, valamint a helyi kereskedelmi társfinanszírozóknak a bevonásával. Az önkormányzati projektek fejlesztése érdekében az önkormányzatok adminisztratív kapacitása és együttműködése erősítendő, különösen a kisebb önkormányzatok körében, fejlesztésre szorul továbbá a beszerzés és a projekt menedzsment színvonala.
- Konzolidációt és szilárdítást igényelnek a nem-banki pénzügyi intézmények, beleértve a nyugdíjalap rendszer hatékonyságának növelését és a befektetési portfóliók diverzifikálását is a helyi tőkepiacok fejlesztése és új pénzügyi eszközök bevezetése révén.

A 2005. szeptember 30-i állapot szerint a Bank kötelezettségvállalása 1800,9 millió euró összeg, amely további 5856,3 millió eurót mobilizált a szponzorok és társfinanszírozók részéről. 2003 és 2004 rekordévnak számított az új kötelezettségvállalások tekintetében és a 2005-ös év is ígéretes új lehetőségeket tartogat. A soron következő stratégiai időszakban a Bank továbbra is fontos tényező lehet azáltal, hogy szelektív módon olyan kihívásokra összpontosítja a figyelmét, amelyekben addicionális szerepe lehet.

A Bank magyarországi tevékenysége a következő operatív célkitűzéseken fog alapulni:

- Szoros együttműködés a helyi pénzügyi közvetítőkkel a mikro-, kis- és középvállalati szektornak nyújtandó finanszírozás érdekében.
- Nagyobb kockázattal járó termékek, mint például tőke és strukturált hitel nyújtása helyi vállalkozások számára növekedésük finanszírozása érdekében, különös tekintettel a határokon átívelő terjeszkedésre. A középméretű vállalatok kevésbé fejlett régiókba irányuló külföldi működőtőke beruházásának támogatása a magánszektor által nem kínált, nagyobb kockázatú termékek biztosítása révén.
- Korlátozott számú, minőségi Public-Private-Partnership megvalósítása az infrastruktúra szektorban, beleértve az Európai Unió Strukturális és Kohéziós Alapjaival történő együttműködést is.

- Energiatakarékosági és megújuló energia projektek azonosítása és finanszírozása.

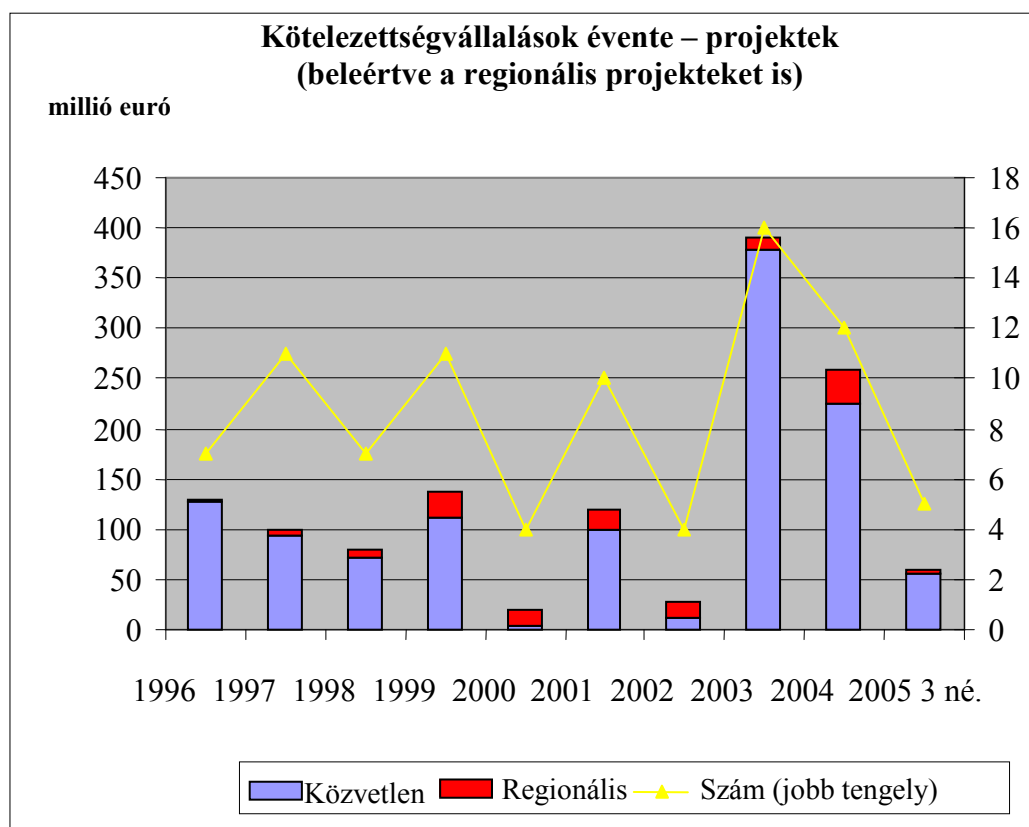
A Bank továbbra is biztosítani fogja azt, hogy valamennyi magyarországi tevékenysége megfeleljen a szilárd banki alapelveknek, hatást gyakoroljon az átalakulásra és addicionális szerepet játsszon, amellet, hogy megfelel a Bank környezetvédelmi szabályainak, és ahol szükséges, Környezetvédelmi Akcióterveket fog kidolgozni.

1. A BANK PORTFÓLIÓJA

1.1. Az eddigi tevékenységek áttekintése

2005. szeptember 30-ig a Bank nettó kumulatív kötelezettségvállalása magyarországi projektekben 1800,9 millió euró összeget tett ki (amelyből 165,3 millió euró regionális projekteken keresztül került felhasználásra), ami a teljes banki kötelezettségvállalás 6,3%-át jelenti. A Bank magyarországi jelenlétének első éveitől a Bank beruházásai a három fő szektor, a vállalati, a pénzügyi és az infrastrukturális szektorok között egyenletesen oszlanak meg, amint az az 1. és 2. függelékben részletesen olvasható.

Az alábbi ábra tanúsága szerint az EBRD éves kötelezettségvállalása az elmúlt stratégiai időszak alatt megnövekedett a korábbi két stratégiai időszakhoz képest. A növekedés nagyrészt az autópályákat finanszírozni hivatott Public-Private-Partnership (PPP) jelentette új lendületnek, valamint a MOL, a magyar kőolaj- és gázipari társaság, mint regionális szereplő megjelenésének volt köszönhető.

A 2005. szeptember 30-i állapot szerint a Bank jelenlegi portfóliója 800,5 millió euró összeget tett ki, ami a Bank teljes portfóliójának 5%-át képviseli. A lehívatlan kötelezettségvállalások összege 152,1 millió euró volt, a problémás kihelyezések 36 millió eurót tettek ki.

Jelenlegi portfólió iparáganként (beleértve a regionális projekteket is)
(2005. szeptember 30-i állapot)

Szektor	Projekt száma	EBRD finanszírozás (millió euró)	Részesedés
Általános ipar	3	15,4	2%
Ipar és kereskedelem	10	108,9	14%
Mezőgazdaság	3	61,7	8%
Ingatlan, idegenforgalom és szállítás	5	43,7	5%
Távközlés, informatika és média	2	3,5	0%
Pénzintézetek	30	287,1	36%
Banki tőke	1	15,9	2%
Bankhitel	4	76,2	10%
Nem-banki pénzintézetek	9	119	15%
Tőkealapok	16	76	9%
Infrastruktúra	13	389,1	49%
Közlekedés	6	209,8	26%
Önkormányzati és környezetvédelmi infrastruktúra	3	12,4	2%
Energiahatékonyság	3	16,9	2%
Áram és energia	0	0	0%
Természeti erőforrások	1	150	19%
ÖSSZESEN	56	800,5	100%
Amiből hitel	32	595	74,33%
Amiből tőke	23	205,1	25,62%
Amiből biztosíték	1	0,4	0,05%
Amiből magán	53	726,2	91%
Amiből állami	3	74,3	9%
Amiből közvetlen	29	692,1	86%
Amiből regionális	27	108,4	14%
Amiből nem szuverén	53	726,2	91%
Amiből szuverén	3	74,3	9%

1.2. Az előző Országstratégia megvalósítása

A 2003. szeptember 2-án elfogadott legutolsó Országstratégia a Bank számára Magyarországgal kapcsolatban az alábbi stratégiai prioritásokat fogalmazta meg:

- Együttműködés a helyi pénzügyi szektorral és szükség esetén új szponzorokkal az ország gazdaságának kínált pénzügyi eszközök skálájának kidolgozása érdekében. Különös figyelmet kap a tőke, a mezzanin finanszírozás, a kis- és középvállalati, valamint a jelzálog finanszírozás. A Bank ezen túlmenően támogatást nyújt a nem-banki pénzintézetek

- létrejöttéhez, mint például lízing társaságok, jelzáloghitel intézmények, nyugdíjalapok és vagyonekezelő társaságok.
- A néhány megmaradt, részben vagy teljes mértékben állami tulajdonú vagyonelem privatizációjához és átalakításához, konszolidációjához nyújtott támogatás, valamint a helyi magánszektor regionális terjeszkedésének elősegítése, különös tekintettel a tőke, mezzanin és egyéb strukturált termékekre. A Bank támogatni fogja a következő területekre irányuló külföldi működőtőke befektetéseket: (i) a fejletlen régiókba irányuló projektek; (ii) közepes méretű, az országban korlátozott tapasztalatokkal rendelkező külföldi befektetők által kialakított projektek; és (iii) széleskörű átvilágítást és strukturálást igénylő, valamint a helyi banki ágazat számára ismeretlen kockázatokat hordozó projektek.
 - Olyan infrastrukturális projektek támogatása, amelyek nem igényelnek állami garanciát, és hatásosan osztják meg a kockázatot az érintettek között és növelik az adott szektorba irányuló hosszútávú tőkebeáramlást, többek között Public-Private-Partnership-ek révén. Ez magában foglalhatja a refinanszírozás révén megvalósuló támogatást is, azon területeken, amelyeken az ilyen finanszírozások a projekt megvalósítás elfogadott jellemzői a fejlett piacokon, és ahol a refinanszírozás hozzájárulhat a helyi pénzpiacok fejlődéséhez. A Bank megpróbál ezen projektekkel kapcsolatban együttműködni az Európai Unió Kohéziós és Strukturális Alapjaival. Megvizsgálja az energiapiac liberalizációjához és a vasút elengedhetetlenül szükséges átalakításához való lehetséges hozzájárulásának mértékét és módját csakúgy, mint a kis önkormányzatok helyi pénzügyintézetek révén történő finanszírozásához való hozzájárulásának lehetőségét.

Az elmúlt két évben a Bank 32 új projektet írt alá, ezek teljes értéke 704,7 millió euró összeget tett ki. A Bank továbbra is fontos szerepet játszott Magyarországon azáltal, hogy finanszírozást biztosított magántársaságoknak és helyi pénzügyintézeteknek és együttműködött magánbefektetőkkel és a kormánnyal az ország infrastruktúrájának fejlesztésében.

Az infrastruktúra a 2003-2005 közötti időszak tevékenységének nagyon fontos részét képezte. Az aláírt projektek között megtalálhatók a PPP rendszerben megépített M5-os és az M6-os autópályáknak nyújtott hitelek csakúgy, mint a MOL szennyvíztisztító kiszervezési projektjének nyújtott hitel. A Bank stratégiai célkitűzéseivel összhangban igyekezett önkormányzati projekteket azonosítani. A néhány nagyobb önkormányzat azonban EU segélyfinanszírozást és állami támogatást várt nagyobb beruházási projektjeinek megvalósításához és a helyi bankok úgy vélték, elegendő és megfelelő minőségű (ár, futamidő) erőforrással rendelkeznek a kis önkormányzatok finanszírozása. A vasút szerkezetátalakítása továbbra is várat magára, miközben az energiapiac fokozatos liberalizációja nem kínált megfelelő befektetési lehetőséget a Bank számára.

A vállalati szektorban a Bank magyar résztvevős regionális ingatlan projekteket (pl. Orco Apart Hotels, Trigránit), továbbá a Cora kereskedőlánc regionális terjeszkedését, valamint a MOL nagyszabású környezetvédelmi beruházási programját támogatta. A helyi társaságok jellemzően elfogadható hitel/tőke mutatókkal bírnak és megfizethető hitelfinanszírozás áll rendelkezésükre, ennek eredményeként tartózkodnak a strukturáltabb pénzügyi konstrukciók igénybevételétől.

A **pénzügyi szektorra és kis- és középvállalatokra** vonatkozó stratégiájával összhangban a Bank az EU/EBRD kis- és középvállalati konstrukció révén, hat lízingtársaságon és a Volksbankon keresztül nyújtott finanszírozást kis- és középvállalatok számára. 2005. szeptember 30-ig több mint 4000 kis- és középvállalat élt ilyen EU/EBRD nyújtotta finanszírozás lehetőséggel. A Bank elősegítette a lízingpiac elmozdulását az eszközlízing felé és az Európai Unió által finanszírozott tanácsadók segítséget nyújtottak a lízingtársaságoknak a finanszírozásuk új ágazatok felé történő kiterjesztésében (pl. mezőgazdasági gépgyártás, építőüzemek, orvosi berendezés lízing). A Bank tőkerészesedést szerzett az Uniqa biztosítótársaságban, az osztrák anyacég magyarországi leányvállalatában, ennek révén a magyarországi biztosítási szektorban kialakult versenyt igyekezett növelni, valamint más magyarországi biztosítási alágazatokba kívánt terjeszkedni, különös tekintettel az egészségbiztosításra, ami az Uniqa különleges szakterületének számít. A Bank ezenkívül hozzájárult a tőkefinanszírozási lehetőségek növeléséhez azáltal, hogy Magyarországot is lefedő regionális befektetési alapoknak, valamint az Euroventures III-nak, egy elsősorban Magyarországot befektetési célpontnak tekintő befektetési alapnak nyújtott finanszírozást.

1.3. A Bank tevékenységének az átalakulásra gyakorolt hatása

1.3.1. Pénzügyi szektor

A Bank az ágazat 1994-es reformjának kezdete óta jelen van a magyar bankszektorban, támogatva a privatizációt és a külföldi szakmai befektetők bevonását. Az EBRD közreműködése a Magyar Külkereskedelmi Bank (MKB) számára kibocsátott átváltható kötvénnyel vette kezdetét, ezt követték a négy nagy magyar bankba történt befektetések. A Bank tevékenysége során a szabályozásból eredő kockázat csökkentését tartotta szem előtt a befektetési klíma javítása érdekében befektetői számára; a bankok igazgató tanácsában való széleskörű jelenléte révén figyelme másik célpontja a vállalatvezetés volt. A Bank úttörő szerepet játszott számos innovatív pénzügyi megoldás kialakításában Magyarországon, beleértve a hosszú lejáratú helyi valutában kibocsátott kötvényeket, garanciákat és átváltható kötvényeket.

Az EBRD sikerrel vette célba a kis- és középvállalati szektort is, először ágazati hitelkeretekkel (ARP projektek), az utóbbi időben pedig dedikált hitelkeretek és lízingkeretek révén az EBRD-EU kis- és középvállalati konstrukción és tőkealapokon keresztül.

A Bank jelentős mértékben hozzájárult a magyarországi biztosított ügyletekre vonatkozó törvény reformjához és a központosított fedezet-nyilvántartási rendszer kialakításához. A felvásárlási szabályzat és a kisebbségi részvényesek védelmével kapcsolatos szabályozás hiányosságainak fényében a Bank technikai együttműködés keretében támogatta az Értékpapír törvény felülvizsgálatát csakúgy, mint a szabályozó hatóság hatékonyságának növelését, ami hozzájárult a szabályozottabb értékpapírpiac kialakulásához.

Összességében a pénzügyi szektorban a Bank tevékenysége jelentős hatást gyakorolt az átalakulásra.

1.3.2. Infrastruktúra és környezetvédelem

A Bank kulcsszerepet játszott Magyarország közlekedési infrastruktúrájának fejlesztésében. Konkrétan a Bank tette lehetővé a régió egyik legnagyobb autópálya építési programjának folytatódását (M0, M1/15, M5 és M6) és elősegítette a magán tőkebefektetők bevonását, úttörő szerepet játszott továbbá abban, hogy az ágazat kereskedelmi finanszírozáshoz juthatott. A vasúti ágazat lassú reformja és szerkezetátalakítása megakadályozta azt, hogy a Bank hozzájáruljon e terület fejlődéséhez, leszámítva az 1990-es években megvalósított két tranzakciót (Budapest Intermodális Logisztikai Központ és MÁV Motorvonatok).

A Bank támogatta a magyarországi ESCO piacot többek között a Dalkia-tulajdonú ESCO Prometheusba történt befektetése, valamint a Dexia-FondElec Energiahatékonysági és Károsanyag-kibocsátást Csökkentő Alapba történt befektetése révén. Ezen utóbbi egy regionális befektetési alap, ahol a tőke jelentős része egy magyarországi ESCO társaságon keresztül került befektetésre, amely társaság projektjei a kapcsolt energiatermelő motorok lízingjétől az ipari megrendelők nagyobb kiszervezési projektjeiig terjednek.

Az EBRD bizonyos sikereket ért el a szennyvízgyártás privatizációjának és kiszervezésének elősegítése, valamint a környezetvédelmi szabványok fejlesztése terén (Fővárosi Csatornázási Művek privatizációja, MOL szennyvíztisztítómű kiszervezési és környezetvédelmi projektek). A Bank erőfeszítéseit azonban akadályozta az önkormányzatok szétszabdaltsága (több mint 3000 önkormányzat, és csak 5 magyar város rendelkezik 150 000 főt meghaladó lélekszámmal) és az, hogy az európai uniós és központi költségvetési támogatások a nagyobb projektekre koncentrálnak, így kisebb összegekre csökkentve a társfinanszírozási igényeket.

Összességében az infrastruktúra és környezetvédelmi szektorra a Bank tevékenysége mérsékelt hatást gyakorolt, a hatás azonban jelentősebb a közlekedési alágazatban.

1.3.3. Vállalati szektor

A Bank segítséget nyújtott a kezdeti külföldi működőtőke beáramlás Magyarországra vonzásában azáltal, hogy hosszú lejáratú, limited-recourse finanszírozást nyújtott számos nagy, az érdeklődés homlokterében álló projekthez, amelyeket külföldi befektetők valósítottak meg az 1990-es évek elején (GM, PCA, TVK). A sokat javult befektetési klíma és a kereskedelmi finanszírozás elérhetővé válása miatt a Bank csökkentette részvételét ezen piaci szegmensben és tevékenységét az elmúlt néhány évben a bonyolultabb szektorokban megvalósuló projektekre korlátozta (Ózdi Mini Acélmű).

Az EBRD aktív szerepet játszott a nemzetközi hitel- és tőkepiacok számos magyar vállalat számára történő megnyitásában, beleértve a MOL-t, a Matávot, a Trigránitot, a BorsodChem-et és a Rábát. Ezen ügyfelek jelentős része sikerrel használta ki a Bankkal megvalósított tranzakcióját, amelynek révén önállóan tudtak visszatérni a piacra. A Bank azonban fenntartotta a szerepét ezen ügyfelek némelyikében azáltal, hogy továbbra is finanszíroz egyes kiválasztott projekteket, mivel ezen ügyfelek olykor a helyi bankok hitelkorlátozásaiba ütköznek, vagy regionális terjeszkedést folytatnak.

A Bank szintén aktív szerepet játszott a közepes méretű magyar társaságok helyi vagy külföldi partnerek közreműködésével megvalósuló privatizációjának és szerkezetátalakításának támogatásában. A Bank konkrétan tőkét fektetett be ilyen társaságokba, összességében vegyes tapasztalatokat szerezve.

A távközlési szektorban eszközölt befektetései révén a Bank elősegítette az országos szolgáltató (Matáv, mára Magyar Telekom) szerkezetátalakítását és privatizációját, valamint egy hiteles rivális (Vivendi Telecom Hungary, mára Invitel) progresszív megjelenését az egyeduralkodó mellett. Ezen befektetések együttesen hozzájárultak a régió mára egyik legdecentralizáltabb és legversenyképesebb távközlési szektorának kialakulásához.

Összességében a vállalati szektorban a Bank tevékenysége mérsékelt hatást gyakorolt az átalakulásra.

Általános értékelés és minősítés

Általánosságban véve a Bank Magyarországra vonatkozó stratégiája a gazdasági környezet alapos ismeretét mutatja, amelyben a Bank közreműködésének világosan körülhatárolt területei vannak. A Bank erőfeszítései mérsékelt eredményeket hoztak az önkormányzati finanszírozás területén, mivel csak néhány olyan méretű önkormányzat létezik, amelynél szóba jöhet nagyobb méretű beruházási projekt, az ilyen projektekhez ezen önkormányzatok európai uniós finanszírozásra számítottak. A kis önkormányzatok beruházási projektjeit a helyi bankok finanszírozhatnák, amelyek érdekeltek az önkormányzati ügyfelek megszerzésében/megtartásában számos termékük esetében és így készek az önkormányzati kockázat vállalására.

1.4. A jelenlegi portfólió pénzügyi teljesítménye

A Bank magyarországi portfóliója stabil. Az elmúlt két évben a magyarországi portfólió nagyon jó szinten stabilizálódott, az általános portfóliókockázati kategória 4,78 (szemben az előző Országstratégia elfogadásának időpontjában jellemző 5,23-mal). Ez tükrözi a Bank portfóliókezelési/tisztítási erőfeszítéseit csakúgy, mint az elmúlt két évben aláírt tranzakciók minőségét.

1.5. Társfinanszírozás mozgósítása

Magyarországi tevékenységének megkezdése óta a Bank 5856,3 millió euró addicionális finanszírozást mozgósított. Az elmúlt két évben a mozgósítási ráta 4,0-ról 4,25-ra növekedett, nagyrészt a MOL környezetvédelmi hitel szindikált konstrukciónak, az M5-ös II. fázisának és az M6-os autópálya projekt I. fázisának, valamint az Euroventures III. befektetési alapnak köszönhetően.

1.6. Tanulságok

- A stratégiai befektetők nélküli társaságokba történő tőkebefektetések a cégvezetés minősége, a középtávú vállalati stratégia és a jó vállalatirányítási struktúra függvényében eszközölhetők, vagy az ezekkel kapcsolatos változtatásokról a részvényesi megállapodásban kell megegyezni (BorsodChem, Rába).

- Az EU/EBRD ösztönzésre épülő kis- és középvállalati program segítséget nyújtott a lízingtársaságok kis ügyfelekhez és eszközlízinghez való hozzáállásának megváltoztatásában, és ezzel felgyorsította az ágazat finanszírozását.
- Az ugyanazon ágazatban megvalósuló projektekben történő további részvétel az aktív ágazatpolitikai dialógussal és technikai együttműködéssel együttesen hozzájárulhat a kormányzati politika alakításához és innovatív pénzügyi struktúrákat eredményezhet (M0, M1/15, M5, M6).

2. MŰKÖDÉSI KÖRNYEZET

2.1. Általános reformkörnyezet

2.1.1. Politikai környezet

Az 1990-es évek elején Magyarország sikeresen vezette be a mélyreható átalakulásra irányuló reformintézkedéseket. Dinamikus vállalati és banki privatizációs folyamata, valamint a kedvező befektetési környezet jelentős külföldi működőtőke befektetést vonzott az országba, beleértve a zöldmezős projekteket csakúgy, mint a meghatározó közműveket. Az 1990-es évek végére erős hazai nagyvállalatok jöttek létre, amelyek egyre inkább regionális szerepre törnek, miközben a növekedő kis- és középvállalkozói szektor továbbra is alultőkésített és minden eddiginél nagyobb szüksége van az innovációra és az irányítási-vezetői képességek fejlesztésére. Az elmúlt éveket az európai uniós joganyag átvétele és a 2004. májusában bekövetkezett európai uniós csatlakozás határozta meg. Az Európai Unióba történt belépés óta a figyelem középpontjában a még megmaradt állami tulajdonú vállalatok privatizációja, a kereskedelmi alapú autópálya finanszírozás átalakítása és a 2007-2013 közötti időszakra szóló Nemzeti Fejlesztési Terv kidolgozása állt, a PPP megoldások növekvő alkalmazásával.

A 2002. áprilisi parlamenti választásokat követően a Magyar Szocialista Párt (MSZP) és a Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ) alkotta koalíciós kormány került hatalomra Medgyessy Péter miniszterelnök irányítása alatt. Medgyessy 2004. augusztusában lemondott, az új miniszterelnököt, Gyurcsány Ferenc korábbi sportminisztert és sikeres vállalkozót 2004. szeptember 29-én választották meg. Gyurcsány bejelentette a "100 lépés" programját, amely fokozatos előrelépéseket helyezett kilátásba az ágazatok széles skálájában az egészségügytől a munkaerőpiaci szabályozásig. Általános parlamenti választásokra 2006. májusában kerül újra sor.

Noha a jogi és a szabályozói rendszerek nagyrészt átláthatóak, a korrupció továbbra is gondot jelent, az elmúlt két évben csekély javulás következett be ezen a területen.

2.1.2. Környezetvédelem

Törvényi előrelépés: Magyarország csaknem teljes mértékben harmonizálta környezetvédelmi szabályozását az Európai Unió joganyagával a 2004. májusi csatlakozás idejét megelőzően. Derogációra csak négy területen került sor:

1. A nagy tüzelőberendezésekről szóló irányelv teljesítése, ami 2004. végére valósult meg.
2. A veszélyes hulladékok elégetéséről szóló európai uniós irányelv teljesítése, ami 2005. júniusára valósult meg.
3. A csomagolóanyagok 50%-ának újrafelhasználását előíró irányelv teljesítése, ami várhatóan 2005. végére valósul meg.
4. A kommunális szennyvíztisztításról rendelkező irányelv teljesítése azonban várhatóan csak 2015. végére valósul meg és az új szennyvízgyűjtő és –tisztító projektekkel kapcsolatban jelentős finanszírozási igény merült fel.

Ózonvédelem: Magyarország aláírta az Ózonréteg védelméről szóló Nemzetközi Konvenciót és annak módosításait. Az ózont károsító anyagok teljeskörű betiltására az Európai Unióhoz történt csatlakozást megelőzően került sor.

Klímaváltozás: Magyarország 2005. júniusában elfogadott egy országos, az üvegházhatás kezelésére hivatott tervet, valamint a monitoring és engedélyezési eljárások jogi kereteit. Ez a program lehetőséget kínál a Banknak az új energiahatékonysági és megújuló energia projektek finanszírozására.

2.1.3. Jogi reform

Az elmúlt évtizedben Magyarország jelentős reformokat hajtott végre a jogi környezetben. A jogrendszer komoly fejlődésen ment keresztül a nemzetközileg elfogadott szint irányába, és Magyarország a Bank működési területét jelentő országok között az egyik legfejlettebb a jogi átalakulás tekintetében. Az országnak azonban folytatnia kell azon intézményei megerősítését, amelyektől a piacgazdaság zökkenőmentes működése függ.

Magyarország normatív törvényei megközelítik a nemzetközi standardokat, a törvények végrehajtásához intézményi mechanizmusok kapcsolódnak, ennek eredményeként az ország számára az összehasonlítás a többi átalakulóban lévő országgal kedvező. A biztosított ügyletekre és a vállalatirányításra vonatkozó szabályok különösen fejlett szinten állnak. További előrelépés szükséges azonban az üzleti környezet és a külföldi befektetések szempontjából elengedhetetlenül fontos területeken, különös tekintettel a csődtörvényre és a koncessziókra. Ezenkívül az EBRD által a jog érvényesítéséről végzett felmérések azt mutatják, hogy a kereskedelmi törvények olykor csorbát szenvednek, mivel nem mindig megfelelően hozzáférhetőek, illetve nem megfelelő az adminisztratív vagy bírói támogatás.

2.2. Előrelépés az átalakulásban és a gazdaság válasza

2.2.1. A Bank tevékenységeinek makrogazdasági feltételei

A 2004-es viszonylag jelentős bővülést követően (4,2 százalékos GDP növekedés), a gazdasági növekedés 2005. első felében 3,5 százalék éves szintre lassult és a várakozások szerint egész évre vetítve 3,5 százalékot fog elérni. Az elmúlt év teljesítménye elsősorban az exportra épült, ami 14,9 százalékkal nőtt, amint a belföldi fogyasztást a növekvő munkanélküliség és a reálbér növekedés alacsony szintje korlátozta. A beruházások mértéke figyelemre méltó 8,3 százalékkal nőtt az előző évhez képest 2005. első felében, nagyrészt a kormány kiterjedt autópálya építési programjának köszönhetően.

Az egy főre jutó GDP Magyarországon 2004-ben a 25 tagúra bővült Európai Unió átlagának 61 százalékát tette ki, ami alatta maradt a Cseh Köztársaság 72 százalékos és Szlovénia 78 százalékos szintjének, felülmúlta azonban valamennyi egyéb, az Európai Unióhoz 2004. május 1-én csatlakozott átalakuló gazdaság szintjét. A regionális különbségek tekintetében a 2002. évi egy főre jutó GDP Magyarország középső részének a főváros körüli régiójában az EU-25-ök átlagának 96 százalékán állt, amíg az egy főre jutó GDP az ország legszegényebb északi régiójában a 25-tagú Európai Unió átlagának csak mintegy 37 százalékát tette ki, ezzel a hatodik legszegényebb régiót képviselve a kibővített Európai Unióban.

A makacs költségvetési hiány jelenti továbbra is a legfőbb makrogazdasági problémát. A kormányzatnak ismételtelen nem sikerült teljesítenie saját deficittel kapcsolatos célkitűzéseit, és elkerülte azon strukturális reformokat, amelyek a legtartósabb költségvetési kiadások csökkentéséhez vezethetnének, mint például az állami nyugdíjak, a közalkalmazottak bére, valamint az egészségügyi és oktatási kiadások. Az elégtelen bevételek és a csekély kiadási fegyelem 2005. első felében továbbra is fennálltak. Ennek eredményeként az eredeti, a GDP 3,8 százalékára tervezett egész éves költségvetési hiány (azon módszertan szerint számítva, amely a harmadik nyugdíjpillérhez történő hozzájárulásokat költségvetési bevételként kezeli) csak a nagy infrastrukturális projektek költségvetésen kívüli finanszírozásúvá tételével lett volna tartható. Mivel az Eurostat ezen megoldást elutasította, a további költségvetési csúszást követően a 2005-ös költségvetési hiány a jelenlegi várakozások szerint a GDP 6,1 százalékát fogja kitenni. 2003-ban a költségvetési hiány a GDP 6,5 százaléka volt, 2004-ben 5,4 százalék, 2005-ben pedig a célkitűzés a magyar konvergencia program 2004. decemberi aktualizálását követően a 2005. márciusi költségvetési hiány eljárás során született javaslat szerint a GDP 3,6 százaléka volt.

2004-ben az infláció elérte a 6,8 százalékot, ez elsősorban egyszeri hatásokkal és az áfa, valamint a jövedéki adókulcs 2004. eleji megemelésével és az olajárak növekedésével magyarázható. Az infláció ugyanakkor 2004. júniusa óta csökken, 2005. júliusára 3,7 százalékra esett vissza. Az elmúlt évben bekövetkezett csökkenés lehetővé tette a jegybank számára a referencia kamatláb több lépésben történő csökkentését, ami 2005. szeptemberére elérte a 6 százalékot, szemben a 2005 januári 9,5 százalékkal. A jegybank továbbra is inflációellenes politikát folytat, a 2005-ös és 2006-os inflációs cél 4, illetve 3,5 százalék (± 1 százalék). A magyar forint euróhoz

képesti árfolyama a ± 15 százalékos sávban a központi paritás körül mozog, amit 2003. júniusában 282,36 forint/euró szinten határoztak meg.

A folyó fizetési mérleg hiánya 2004-ben a GDP 8,8 százalékát tette ki, ami a 2003-as értékkel azonos szint, ami várhatóan hasonló marad 2005-ben is. A külső mérleg finanszírozása kormányzati és vállalati hitelek révén történt, valamint jelentős (noha változékony) portfólió befektetések és külföldi működőtőke beruházások (FDI) révén. A jelentős, külföldön történt magyar befektetéseknek és a társaságok közötti hitelek visszafizetésének eredményeként a nettó külföldi működőtőke beruházások összege 2003-ban csökkent, noha a nettó tőkebeáramlás meghaladta a 2002-es értéket. 2004-ben azonban az érték becslések szerint ismét elérte a GDP 3,7 százalékát. Ennek mintegy felét a külföldi működőtőke beáramlások finanszírozták mind visszaforgatott nyereség, mind pedig új beáramlások formájában.

2.2.2. Sikerek az átalakulásban és kihívások

Magyarország figyelemre méltó eredményeket ért el az átalakulásban az 1990-es évek eleje óta. A strukturális reformok számos területén az ország vezető szerepet játszott az átalakulóban levő gazdaságok között. A 2005-ben kiadott *Átalakulási jelentésben* nyilvánosságra hozott átalakulási jelzőszámok arra utalnak, hogy Magyarország az átlagot tekintve, az új európai uniós tagországok közül az átalakulás tekintetében az élen halad a hét mért kategória szerint, noha szoroson követi Észtország és a Cseh Köztársaság. Három kategóriában, az árliberalizáció, a kereskedelem és árfolyam liberalizáció, valamint a kisvállalatok privatizációja területén Magyarország már elérte a jól működő piacgazdaságok szintjét.

Mindazonáltal továbbra is számos, az átalakulással kapcsolatos kihívás áll Magyarország előtt. Ezek a 2005-ös Átalakulási kihívások értékelése című kiadványban azonosított kihívások a következő bekezdésekben kerülnek részletes bemutatásra. Az egyes szektoronkénti értékelések az 5. számú függelékben foglalt táblázatban találhatóak.

Vállalati szektor

Vállalati teljesítmény: *A termelékenység magas szintje ellenére továbbra is hatékonyságjavítás, valamint a munkaerőpiac rugalmasságának növelése és a szolgáltatások irányába történő diverzifikáció szükséges.*

Az Európai Unióhoz 2004. május 1-én csatlakozott átalakuló gazdaságok között Magyarország a második legmagasabb a termelékenység szinttel rendelkezik. Az alkalmazottak által előállított GDP-ben, vásárlóerő paritáson mérve Magyarország termelékenysége 2004-ben az Európai Unió 2004. májusi kibővítését megelőző (EU-15) átlagának 65,1 százalékát képviselte, szemben az 1995-ös 52,9 százalékkal. A legjelentősebb előrelépést a versenyképesség területén Magyarország 1992. és 2000. között tette. 2001. és 2003. között az ország versenyképességét jelentős mértékben rontotta a reálárfolyam felértékelése, ami a termelékenységnövekedés lassulásához és gyors bérnövekedéshez vezetett. Noha a folyamatot sikerült 2004-re megállítani, a további fejlődés a termelékenység javításának és a reálbérek korlátozott növekedésének függvénye.

A magyar gazdaság szerkezete szintén igazítást igényel. 2004-ben az ipar (leszámítva az építőipart) képviselte a teljes hozzáadott érték 27,2 százalékát szemben az EU-15 21 százalékos átlagával, a szolgáltatások a teljes hozzáadott érték 62,2 százalékát képviselték szemben az EU-15 71,4 százalékos értékével. Ez bizonyos mértékben jelzi a további növekedés lehetőségét az új szolgáltatási tevékenységek területén, különös tekintettel a kis- és középvállalati szektorra. További fejlődés lehetséges a magas hozzáadott értéket képviselő szektorokban, beleértve az új technológiákat is.

Speciális iparágak

Az *agrárszektorban* a földprivatizáció befejezéséhez közeledik, a privatizált földterületek tulajdonosbejegyzése azonban lassan halad. Külföldiek és jogi személyek (pl. társaságok és nagyvállalatok) nem birtokolhatnak mezőgazdasági területet és az egyéni földtulajdonnal kapcsolatban 300 hektár a felső korlát. A mezőgazdasági feldolgozóipar, az input ellátás és a szolgáltató társaságok privatizációja befejezéséhez közeledik, az új tulajdonosoknak azonban még költségeket kell csökkenteniük, javítaniuk kell a hatékonyságot és fejleszteniük kell a higiéniai színvonalat a nemzetközi versenyképesség elérése érdekében. A mezőgazdaság számára megfelelő pénzügyi rendszer lassan fejlődik. Az állam továbbra is kamattámogatásokra és hitelgarancia programokra támaszkodik. A közraktárjegy alapú finanszírozás és a megfelelő biztosítási szolgáltatási keretek azonban kialakulóban vannak.

Az *ingatlan* ágazat gyorsan fejlődik, beleértve az új típusú ingatlanokat csakúgy, mint a különböző finanszírozási eszközöket. A soron következő fontos kérdés a magánszektor bevonása az ipari parkok üzemeltetésébe, a logisztikai központok fejlesztésébe csakúgy, mint a nagy idegenforgalmi és városi/kulturális rehabilitációs projektekbe.

Kis- és középvállalatok: *Az igényekhez jobban szabott pénzügyi eszközök kialakítása szükséges.*

A kis- és középvállalatok (SME) alkotják a magyar gazdaság gerincét, kulcsszerepet játszanak foglalkoztatóként és szolgáltatások nyújtóiként, különösen az ország szegényebb vidékein. Méretükből és üzleti modelljükből adódóan a kis- és középvállalatok jutnak legnehezebben külső finanszírozáshoz. Ennek ellenére a legtöbb kereskedelmi bank mára rendelkezik kifejezetten kis- és középvállalati részleggel, és a vállalkozásoknak nyújtott bankhitelek egyre jelentősebbek, noha a növekedés csak negyed olyan gyors, mint a lakossági hitelezés növekedése. Számos nagymértékben támogatott mikrofinanszírozási program működik, megnehezítve a kereskedelmi alapú mikrofinanszírozást, noha néhány hitelt/lízinget a nemzetközi pénzintézetek által támogatott hitelkeretek keretében is nyújtanak. A fedezetekkel és csődeljárással kapcsolatos törvényi háttér támogatja a kis- és középvállalatokat és a mikrofinanszírozás alapú hitelezést. A fedezet bejegyzésének költsége mérsékelt. A hitel regisztráció intézménye működik, és a népesség 3,3 százalékáról szolgál információval.

Külföldi befektetés: *A visszaforgatott nyereség képviseli a külföldi működőtőke befektetések legfőbb forrását, ami egyre inkább a magas hozzáadott értéket képviselő területekre koncentrál, és lassan halad a keleti, kevésbé fejlett országrészek felé.*

A 2003-as lassulást követően a külföldi működőtőke beruházások új lendületet kaptak, 2004-ben elérték a 3,7 milliárd USA dollárt. Ezen összegnek mintegy fele a visszaforgatott nyereségből származik, és az ország számos új, az érdeklődés homlokterében álló befektetést veszített el Szlovákiával és Romániával szemben. Mivel a nagyarányú zöldmezős beruházások ideje Magyarországon talán lejárt, Magyarország feljebb lépett az értéknövelési láncon, azaz az alacsony munkaerő költség kisebb szerepet játszik a befektetési döntésekben. A vállalatok egyre nagyobb mértékben veszik fontolóra vállalatközponti funkciók, mint például kutatás és fejlesztés, vagy regionális központ Magyarországra telepítésének lehetőségét. Egyes külföldi befektetők alacsonyabb bérekkel jellemzett területekre költöztették át vállalkozásaikat, ilyen Magyarország keleti része, illetve a szomszédos országok, mások pedig hasonló lépéseket fontolgatnak. A növekvő munkaerőköltségek és a szakképzett munkaerő hiánya időről időre meghatározó kérdésként merülnek fel. Mítöbb, a régió más országai komoly versenytársak a befektetésekért vívott versenyben.

Pénzügyi szektor

Bankszektor: *A bankrendszer szilárd, a devizahitelek növekvő részesedése azonban középtávon problémává válhat.*

A bankszektor privatizációja majdnem befejeződött, az állami tulajdonú bankok nem rendelkeznek komoly részesedéssel. A magánszektornak nyújtott belföldi hitel az ország GDP-jéhez viszonyítva regionális mércével mérve magas. Az alapvető szabályozási keretek kialakultak. A bankok száma stabil, ezek nagy része külföldi tulajdonban van. Noha a vállalati ügyfeleknek nyújtott hitelek alkotják a bankok portfóliójának nagyobb részét, a lakossági hitelek részesedése gyorsan nő. Az új lakossági hitelek nagy része általában deviza alapú jelzáloghitel. A vállalati hitelek között növekvő mértékű az elmozdulás a kis- és középvállalatok irányába és a deviza alapú hitelezés irányába.

Magántőke alapok: *A tőkealapoknak a jövőben kell a vállalkozások még inkább látható finanszírozóivá válniuk.*

Az átalakuló gazdaságok között Magyarország rendelkezik az egyik legfejlettebb magántőke alap szektorral. A GDP százalékában kifejezve a magántőke befektetések mértéke Magyarországon összemérhető az ausztriai szinttel, és meghaladja a görögországi szintet. A belföldi befektetők jelentősége növekszik, noha ezeket továbbra is kormányzati hivatalok és bankok (leginkább a Magyar Fejlesztési Bank) uralja.

Nem-bank pénzügyintézetek: *A biztosítási és nyugdíj ágazatok nőnek, portfóliójukban azonban túlnyomó részt képviselnek az államkötvények. A nyugdíjszektorra vonatkozó szabályozás fejlesztése szükséges.*

Noha a pénzügyi szektort továbbra is a kereskedelmi bankok uralják, a pénzügyi szektor teljes eszközállományában a nem-banki pénzügyi intézetek részesedése folyamatosan növekszik. A legtöbb magyar pénzügyi vállalkozás a lakossági gépjárművásárlás finanszírozásában és gépjárműlízingben vesz részt. A biztosítással kapcsolatos törvényi és szabályozói háttér szinte teljes mértékben megfelel az IAIS szabványoknak, a szabályozó hatóság magasan képzett szakemberekkel dolgozik. A biztosítási szektor nem-életbiztosítási ágazatában a növekedés motorja elsősorban a fogyasztási és lakáshitelek, valamint az ezekhez kapcsolódó biztosítási igények területén bekövetkezett bővülés. A biztosító társaságok portfólió összetétele konzervatív más EU országokban található megfelelőikhez viszonyítva, túlnyomó részt képviselnek az államkötvények és az egyéb, fix jövedelmet biztosító eszközök. Az ágazat konszolidációt igényel.

A magánnyugdíj rendszer továbbra is szűk, és a pénzügyi szektor eszközállományának csak mintegy 7 százalék képviselte 2004. végén. Tizenhét kötelező és több mint 150 önkéntes magánirányítású nyugdíjalap működik. A rendszer megtérülési teljesítménye csalódást keltett, mivel az éves szintű nettó megtérülési ráta 1998 és 2003. között (10,7 százalék) alig haladta meg az inflációt (8,6 százalék), és elmaradt az átlagos bérnövekedéstől (12,7 százalék). Ez részben az alapok portfóliójában nagy részt képviselő államkötvényeknek tulajdonítható (mintegy 75 százalék). A nyugdíjalapok közötti verseny nélküli a struktúrák és megtérülések közötti összehasonlíthatóságot, miközben a portfólió diverzifikációt hátrányosan érinti a vagyonkezelők konzervatív befektetési kultúrája és az alternatív befektetési eszközök hiánya. Ennek eredményeként a nyugdíjrendszer bizonyos finomhangolást igényel hatékonysága javítása és a hozzájárulások beszedési eljárásának, a befektetésallokációjának és a juttatások jövőbeni kifizetésének fejlesztése érdekében.

Tőkepiacok: *A tőkepiacok fejlődnek, a rendelkezésre álló eszközök száma azonban továbbra is csekély.*

Noha a magyar tőkepiacok az elmúlt években bővültek, EU-s mércével mérve továbbra is fejletlenek. A Budapesti Értéktőzsde piaci kapitalizációja ismét a GDP 25 százaléka körüli a 2002-es 18 százalékra csökkenést követően. Bevezetésre kerültek a jelzálogkötvények, forgalomban levő állományuk a GDP 6 százalékát éri el. Létezik bizonyos derivatív termék forgalom is, ez elsősorban határidős ügyleteket jelent. A piacot ugyanakkor az állampapírok kereskedelme uralja, ami a GDP 44 százalékának megfelelő szintre nőtt 2004-ben. Vállalati és önkormányzati kötvények szinte nem léteznek. Az értékpapírpiacokra vonatkozó törvényi keretek majdnem megfelelnek az IOSCO szabványoknak, a szabályozó hatóság hatékonysága azonban növelhető lenne a tájékoztatási kötelezettségek és a részvényesi jogok tekintetében.

Infrastruktúra és környezetvédelem

Energiaszektor: *A tevékenységek teljeskörű szétválasztása és a további liberalizáció, valamint az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások jelentik a legfőbb kihívásokat.*

A Magyar Kormány jelenleg tekint át egy a villamos energia piac működési modelljének módosítására irányuló javaslatot, ami a verseny elősegítésére és az idevonatkozó európai uniós irányelveknek való teljes megfelelésre irányul. A közelmúltban a MAVIR (a független rendszerirányító) újraintegrálódott az állami tulajdonú villamos energia társaságba, a Magyar Villamos Művek (MVM Rt.)-be, amely az átviteli hálózat tulajdonosa és jelentős villamos energia nagykereskedő. Ez az első lépés az új Átviteli Rendszer Üzemeltető (ÁRÜ) modell irányába. Általában jelentős magánszektorbéli részvétellel történik az áramszolgáltatás és –termelés a stratégiai befektetőknek történt korai privatizáció eredményeként. A villamos energia piac részleges liberalizációja 2003-ban kezdődött a rendszeres kétévenként tartott villamos energia aukciók megindításával kereskedő vállalatok és kereskedelmi felhasználók számára. 2004. eleje óta valamennyi nem-lakossági fogyasztó szabadon választhatja meg villamos energia szolgáltatóját. A liberalizáció folyamatát azonban mind technikai problémák, mind pedig a merev szabályozás hátráltatja. Konkrétan az MVM, amely hosszútávú szerződések révén befolyást gyakorol a magyarországi áramtermelő kapacitás mintegy 80 százaléka felett, korlátozni látszik a szabad piacon kereskedésre rendelkezésre álló villamos energia mennyiségét. Ezenkívül a magyar energiapiacot továbbra is magas árak és kereszttámogatások jellemzik, ahol a nagy ipari fogyasztók támogatják a viszonylag alacsony lakossági energiaárakat.

Az energaintenzitás Magyarországon még mindig 0,21 (2002-es adat a GDP-hez képest vásárlóerő paritáson számítva), ami mintegy 24%-kal magasabb mint az EU-25 országok vonatkozó adata. Jelentős energiamegtakarítási potenciál mutatkozik a gazdaság egészében és az energiahatékonysági szektor fejlesztése továbbra is fontos átalakulási kihívás. Magyarország ígéretes potenciállal rendelkezik a megújuló energiaforrások területén (különösen a biomassza és a szélenergia) területén, és elkötelezte magát amellet, hogy 2010-re villamos energia kibocsátásnak 3,6%-át megújuló forrásokból fogja előállítani, szemben a legutóbbi 0,7%-os értékkel.

Az ESCO piac viszonylag fejlett, néhány kereskedelmi és lakossági energiahatékonysági projekt jellemzi. Magyarország ratifikálta a Kyotói Egyezményt, és új európai uniós tagként tagja a Széndioxid Emissziós Kereskedő Rendszernek (ETS). A kormányhivatalok azonban nem sietnek a megújuló energiaprojektek értékelésével és jóváhagyásával, a megújuló energiaforrásból származó áram kötelező átvétele és az ezt támogató tarifarendszer nem nyúlik túl 2010-en, ami gátat szab a komolyabb befektetéseknek.

A MOL, a kőolaj- és gázipari társaság minőségi nemzetközi olaj- és gázcéggé nőtte ki magát. Noha továbbra is vertikálisan integrált, a MOL már megvált bizonyos nem az alaptevékenységhez tartozó eszközeitől, beleértve a gázszolgáltató társaságokat is.

Közlekedés: *A vasút reformja prioritást élvez; az útépitésben és a közlekedési létesítmények irányításában várhatóan növekedni fog a magánszektor részvétele.*

A Magyar Kormány nagyratörő autópálya építési programot kezdett. A legtöbb beruházást az állami tulajdonú Állami Autópálya-kezelő Társaság (ÁAK) hajtja végre. A PPP struktúrák jó néhány projektre kiterjednek, beleértve az M1/M15 autópályát, valamint az ennél sikeresebb M5-ös és M6-os autópályákat is. A közúti szektor finanszírozása Magyarországon az Európai Unió szabványokkal összhangban történik, az alsóbb rendű utak minősége azonban továbbra is gyenge, és ezek fejlesztésére PPP konstrukciók jelenleg vannak kidolgozás alatt.

A vasúti szektor a nyilvánvaló lemaradó ágazat a teljes reformfolyamatban. A MÁV, az országos vasúttársaság még a nagyarányú szerkezetátalakítás előtt áll, noha az operatív és a stratégiai funkciók elkülönültek és az alapvető vasúti funkciók megoszlanak az egyes üzleti egységek között a társaságon belül, miközben a kiegészítő szolgáltatásokat a vállalat értékesítette. A vasúti pályához való hozzáférés jogilag rendelkezésre áll, a gyakorlatban azonban nem teljes mértékben működik. Korlátozott mértékű a magánszektor részvétele az ágazatban, és a kormányzat hosszútávú elképzelése még nem látott napvilágot.

A Budapest Airport Rt., a budapesti repülőtér üzemeltetőjének privatizációja várhatóan 2005-ben lezajlik. A regionális repülőterek lassan fejlődnek szelektív kormányzati támogatás és korlátozott magánrészvétel mellett a charter, valamint a fapados járatok, csakúgy, mint a légi teherszállítás kiszolgálása érdekében.

Önkormányzati és környezetvédelmi infrastruktúra: *A várt európai uniós finanszírozás bevonásához társulnia kell a helyi felvevőképességnek és a magánszektor bevonására irányuló hajlandóságnak, ahol csak szükséges.*

A magyarországi önkormányzati szektor továbbra is szétdarabolt, és sok esetben kimutatható az adminisztratív kapacitás elmaradottsága. Noha több mint 3000 önkormányzat létezik, a valóságban csak néhány nagyváros képes külső finanszírozást elfogadható feltételek mellett igénybe venni. Ezenkívül a központi kormányzat nagymértékben beavatkozik az önkormányzatok pénzügyeibe és befektetéseibe. A statisztikai és tervezési céllal létrehozott régiók a szándékok szerint egyre nagyobb szerephez jutnak. Jelentős a magánszektor részvétele a vízszolgáltatásban és kisebb mértékű a távfűtésben, elhanyagolható azonban a magánszektor jelenléte a tömegközlekedésben, a szennyvíz és a szilárdhulladék kezelésében. Az önkormányzati finanszírozás intézményi keretei kialakultak, és a díjak legnagyobb részt tükrözik a költségeket, a bevétel alapú finanszírozás tekintetében azonban nagyon korlátozottak a tapasztalatok.

Az ágazatnak jelentős kihívásokkal kell szembenéznie az európai uniós alapok általi társfinanszírozásban megvalósuló infrastrukturális és környezetvédelmi projektek megvalósításával kapcsolatban. Ahol társfinanszírozás nem áll rendelkezésre a központi kormányzat részéről, teret kap a magánszektor PPP-k révén, az önkormányzati PPP projektek megvalósítása területén azonban kevés tapasztalat áll rendelkezésre mind az önkormányzatoknál, mind pedig központi kormányzati szinten. Ezenkívül számos beruházás túlmutat egy-egy önkormányzaton, és szükség lesz regionális együttműködésre. Az európai uniós környezetvédelmi szabványok teljesítésének szükségességén kívül a magyar önkormányzatoknak szembe kell nézniük lakásállományuk, a helyi egészségügyi és oktatási létesítmények, valamint az utak és a városi közlekedési rendszerek fejlesztésének kihívásával is.

Távközlés: *A piac teljes mértékben liberalizált, de további verseny hasznos lenne a vezetékek szolgáltatások területén.*

Magyarország a régió egyik legfejlettebb piacának tekinthető. A domináns vezetékes, monopol helyzetű szolgáltató, a Magyar Telekom ("MT", korábban Matáv), nyilvános részvénykibocsátás révén teljes mértékben privatizált. A kormányzat elkötelezett volt a verseny bevezetése mellett, amint azt a monopolhelyzetben levő szolgáltató monopóliumának az eredetileg tervezettnél egy évvel korábban történt megszüntetése is mutatja. A mobil távközlési piac teljes mértékben versennyel jellemezett, és a kis szolgáltatók erős csoportja kihívást jelent a domináns pozíciójú MT számára a lassan szűkülő vezetékes piacon, noha 2004. júniusában az MT még mindig a vezetékes szolgáltatás 79 százalékát tartotta ellenőrzése alatt.

3. Stratégiai orientációk

3.1. A Bank prioritásai a stratégia időszakára

A Magyarország előtt álló további átalakulási kihívások elemzésére adandó válaszul a Bank figyelmét az alábbi területre fogja összpontosítani a stratégia időszakában:

- További szoros együttműködés a helyi pénzügyi közvetítőkkel a mikro-, kis- és középvállalati szektornak nyújtandó finanszírozás érdekében.
- Magasabb kockázatot képviselő termékek, például tőke- és strukturált hitel nyújtása a helyi nagyvállalatoknak növekedésük, különösen a határon túli terjeszkedésük finanszírozására; a közepes méretű társaságok általi közvetlen külföldi működőtőke befektetések támogatása az ország kevésbé fejlett régióiban a magánszektor által nem kínált, magasabb kockázatú termékek nyújtásával.
- Korlátozott számú, magas minőségi színvonalat képviselő Public-Private-Partnership megvalósítása az infrastruktúra területén együttműködésben az EU strukturális és kohéziós alapjaival.
- Energiatakarékossági projektek és megújuló energiaprojektek azonosítása és finanszírozása.

A Bank továbbra is biztosítani fogja azt, hogy valamennyi projektje megfeleljen a Bank környezetvédelmi előírásainak és az új projektek a Környezetvédelmi Politikával összhangban kerülnek kialakításra. A 2. fejezetben tárgyalt kihívások környezetvédelmi vetülettel is bírnak (mint például az energiahatékonyság és a kommunális szennyvíztisztítás), ami a figyelem és a figyelemfelkeltés középpontjában fog állni nem csak a környezetvédelmi due diligence folyamat, hanem a Bank ügyfeleivel folytatott folyamatos párbeszéd során is.

Politikai párbeszéd

A Bank a helyi hatóságokkal kialakított jó kapcsolataira építve fogja keresni a megfelelő megoldásokat az Európai Unió Strukturális és Kohéziós Alapjainak hatékony kihasználására az infrastrukturális és környezetvédelmi projektek megvalósítása területén, beleértve a PPP struktúrákat is, ahol az ésszerű. A Bank

megvizsgálja, hogyan segítheti a lehető legjobban elő a Kormány közelmúltban indított vasút átalakítási erőfeszítéseit, valamint megújuló energia/energiahatékonysági programját.

3.2. Ágazati kihívások és a Bank célkitűzései

3.2.1. Vállalati szektor

Átalakulási célok

A 2.2.2. fejezetben foglalt elemzés alapján a következő átalakulási célok vonatkoznak a vállalati szektorra:

- Magasabb hozzáadott értéket képviselő tevékenységek kialakítása a közvetlen külföldi működőtőke beruházásoknak, a határokon átívelő együttműködéseknek és a helyi vállalkozóknak nyújtott támogatás révén, különösen az ország kevésbé fejlett régióiban.
- Az igényeikhez jobban igazodó pénzügyi konstrukciók kidolgozása a mikro-, kis- és középvállalkozások számára.

Operatív prioritások

- Magasabb kockázatot jelentő termékek, mint például tőke és mezzanin finanszírozás biztosítása a magánszektorban a helyi vállalkozásoknak csakúgy, mint a határokon átívelő terjeszkedés finanszírozására, ahol a cél a Kelet- és Délkelet-európai országok piaca.
- Az ország kevésbé fejlett régióiban zöldmezős és barnamezős beruházási projektekre irányuló külföldi közvetlen működőtőke beruházások és meglévő helyi tevékenységeik akvizíciós/terjeszkedési céljainak támogatása.

3.2.2. Pénzügyi szektor

Átalakulási célkitűzések

A 2.2.2. fejezetben foglalt elemzés alapján a pénzügyi szektorra az alábbi átalakulási célkitűzések érvényesek:

- A nem-banki pénzügyi szektor konszolidációjának és fejlődésének, valamint az innovatív pénzügyi termékek bevezetésének elősegítése.
- A helyi vállalati szektor, különös tekintettel a közepes méretű vállalkozásokra, segítése a tőke, kvázi tőke és strukturált finanszírozási konstrukcióhoz való hozzáféréshez.

Operatív prioritások

- Szelektív módon történő tőkebefektetés a kis- és középvállalatokra koncentráló új tőkealapokba
- A helyi intézményi befektetők mobilizálása a vállalati szektornak történő tőke biztosítása érdekében a megfelelő befektetési eszközök fejlesztése révén.

3.2.3. Infrastruktúra és környezetvédelem

Átalakulási célkitűzések

A 2.2.2. fejezetben foglalt elemzés alapján az infrastruktúra és környezetvédelmi szektorra az alábbi átalakulási célkitűzések érvényesek:

- A vasúti szektor reformja és hatékonyságjavulása.
- A villamos energia piacok teljes szétválasztása és további liberalizációja.
- Energiahatékonyság növelése és olyan stabil szabályozói keretek kialakítása, amelyek elősegítik a megújuló energiaprojektek finanszírozását.
- A PPP alapú autópálya projektek szilárd irányítása és megvalósítása.
- Környezetvédelmi beruházások az önkormányzatoknál, ahol lehetséges, a magánszektor részvételével, illetve helyi kereskedelmi társfinanszírozás igénybevételével.

Operatív prioritások

- A magánszektor részvételének támogatása legalább két nagy infrastrukturális vagy önkormányzati/környezetvédelmi szolgáltatási projekt finanszírozásában.
- Energiahatékonysági hitelkeret vagy kockázat megosztási konstrukció kialakítása a lakossági és/vagy kisvállalati szektor számára; a Bank megkísérli a műszaki segítségnyújtást és lehetőség szerint a segély társfinanszírozást mobilizálni.
- Legalább egy megújuló energia vagy kogenerációs projekt támogatása lehetőség szerint a szénhitelek felhasználásával.
- Önálló energiahatékonysági projektek kialakítása és finanszírozása ipari ügyfelekkel.

4. Egyéb nemzetközi pénzüzetek és az Európai Unió

4.1. Az Európai Unió (EU)

Magyarország számára több mint 3,2 milliárd euró összeget allokált az Európai Unió a 2004-2006-os időszakra Strukturális és Kohéziós Alapjaiból. A Strukturális Alapokból származó közösségi társfinanszírozás 1,99 milliárd eurós összege a következő prioritások szerint kerül elosztásra:

- A termelőszektor versenyképességének növelése, beleértve a mezőgazdaság és a vidék fejlesztését.
- A foglalkoztatás és az emberi erőforrás fejlesztés elősegítése.
- A közlekedési infrastruktúra fejlesztése és a környezet védelme.
- A regionális és a helyi potenciál megszilárdítása.

A Kohéziós Alapból további 1,1 milliárd euró összeg áll Magyarország rendelkezésére a környezetvédelmi és közlekedési ágazatok infrastruktúrájának társfinanszírozására és 88 millió euró áll technikai segítségnyújtás céljaira rendelkezésre.

4.2. Európai Befektetési Bank (EIB)

1990. óta az EIB több mint 5,5 milliárd euró összegű kölcsönt nyújtott Magyarországon. A legutóbbi időszak projektjei között megtalálhatók a budapesti 4-es metróvonalnak nyújtott támogatás, a Budapesti Központi Szennyvíztisztítómű, a diákhitel rendszer, a budapesti M0-ás körgyűrű építéséhez nyújtott hitelek, a

Budapestet a román határral összekötő vasútvonal rehabilitációja és a nagyjából kis- és középvállalatok, valamint önkormányzatok által megvalósított kisebb projektek, amelyek a helyi bankokon keresztül nyújtott EIB Globális hitelekkel valósultak meg.

4.3. Nemzetközi Valutaalap (IMF)

Magyarország 1982 óta a Nemzetközi Valutaalap tagja. A legutolsó standby megállapodás az IMF-fel 1998-ban járt le. Az IMF évenkénti konzultációs látogatásokat tesz Magyarországon. A magyar gazdaságról szóló értékelése (IV. cikkely, konzultációk) 2005. júniusában látott napvilágot, míg a munkatársak látogatása utáni zárónyilatkozatot 2005. szeptemberében adták ki.

4.4. Világbank

Magyarország 1982 óta tagja a Világbanknak. A Világbank teljes kötelezettségvállalása Magyarországra felé meghaladta a 4 milliárd USA dollárt mintegy 40 ügyletben. Egyetlen jelenleg is folyamatban levő projektje a budapesti és dunaújvárosi önkormányzati szennyvízgyártásra irányul, ezt egy 31,6 millió USA dolláros hitel támogatja. A projekt várhatóan 2006. decemberében zárul.

4.5. Nemzetközi Pénzügyi Társaság (IFC)

Magyarország 1985 óta az IFC tagja. Az IFC 28 projektben mintegy 250 millió USA dollár összeget fektetett be saját pénzeszközeiből és 70 millió USA dollárt más bankok szindikált pénzeszközeiből. A legutóbbi IFC projekt Magyarországon a kis- és középvállalatok finanszírozására irányult, és 2003-ban kapott jóváhagyást.

1. SZ. FÜGGELÉK: AZ EBRD KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSAI ÉVENTE

Év	Ügylet neve	Közvetlen/Regionális	Teljes projektérték	EBRD finanszírozás	Hitel	Tőke	Az ügylet státusza
1991	Petofi Nyomda Rt.	Közvetlen	5,1	5,1	5,1	0,0	Lezárult
1991	1		5,1	5,1	5,1	0,0	
1992	Magyar távközlési projekt	Közvetlen	215,5	33,6	33,6	0,0	Lezárult
1992	Westel Radiotelefon KFT	Közvetlen	8,2	8,2	8,2	0,0	Lezárult
1992	Fusion Befektetési Rt.. gyorsíttermi lánc	Közvetlen	20,7	3,0	0,0	3,0	Lezárult
1992	General Motors	Közvetlen	82,1	30,7	30,7	0,0	Lezárult
1992	Budapestet elkerülő autópálya (MO) projekt	Közvetlen	108,8	21,0	21,0	0,0	Lezárult
1992	TVK/Columbian Tiszai Koromgyarto KFT	Közvetlen	46,0	7,4	7,4	0,0	Lezárult
1992	6		481,2	103,9	100,9	3,0	
1993	Kner Nyomda RT	Közvetlen	5,5	1,5	1,5	0,0	Lezárult
1993	Eurócorp	Közvetlen	2,6	0,1	0,0	0,1	Lezárult
1993	New Europe East Befektetési Alap	Regionális	23,0	4,9	0,0	4,9	Törlesztés alatt
1993	PCA-Budafok (Kartongyar) KFT	Közvetlen	13,4	3,3	3,3	0,0	Lezárult
1993	Magyar Külkereskedelmi Bank (MKB) - kötvénykibocsátás	Közvetlen	33,2	7,7	7,7	0,0	Lezárult
1993	Magyar Hotec (Formulae 1 Hotel), az RZB sor alatt	Közvetlen	1,7	0,9	0,9	0,0	Lezárult
1993	Dun & Bradstreet	Regionális	0,3	0,3	0,0	0,3	Lezárult

A dokumentum szövegét az EBRD csak az olvasó kényelme érdekében fordította le. Noha minden lehetséges intézkedést megtett a fordítás hitelességének biztosítására, az EBRD nem vállal semminemű garanciát a fordítás pontosságáért. A fordítás felhasználása az olvasó saját felelősségére történik. Az EBRD, alkalmazottai, illetve képviselői semmilyen körülmények között nem vállalnak felelősséget az olvasó, vagy bármely más személy felé a fordítás bármely okból eredő pontatlanságáért, hibáért és/vagy a fordítás tartalma bármely részének bármilyen megváltoztatásáért, illetve bármely ezekből eredő kárért. Az angol eredeti és a fordítás közötti bármely eltérés, vagy ellentmondás esetén az angol változat az irányadó.

1993	ARP - Budapest Bank RT	Közvetlen	6,6	6,6	6,6	0,0	Lezárult
1993	ARP - Kereskedelmi (hitel és kereskedelmi Bank)	Közvetlen	33,6	33,6	33,6	0,0	Lezárult
1993	ARP - OTP (Országos Takarékpénztár)	Közvetlen	17,7	17,7	17,7	0,0	Lezárult
1993	Budapest tömegközlekedési rehabilitációs projekt	Közvetlen	85,4	45,4	45,4	0,0	Lezárult
1993	Goldsun	Közvetlen	4,1	4,1	4,1	0,0	Lezárult
1993	Magyar távközlési tőkebefektetés	Közvetlen	272,9	50,9	0,0	50,9	Lezárult
1993	Pannónia	Közvetlen	48,8	6,3	0,0	6,3	Lezárult
1993	EGIS Gyógyszergyár-részleges privatizáció	Közvetlen	37,8	37,8	0,0	37,8	Lezárult
1993	M1-M15 Autópálya Projekt	Közvetlen	249,7	72,2	68,2	4,0	Lezárult
1993	17		836,4	293,2	188,9	104,3	
1994	Budapesti Nagybank Piac	Közvetlen	19,7	4,4	4,4	0,0	Lezárult
1994	Framochem - Borsod Chem/SNPE	Közvetlen	5,1	0,6	0,6	0,0	Lezárult
1994	ARP - Magyar Hitel Bank	Közvetlen	9,2	9,2	9,2	0,0	Lezárult
1994	Magyar Külkereskedelmi Bank (MKB) - Privatizáció	Közvetlen	31,4	17,5	0,0	17,5	Lezárult
1994	Advent Private Equity Fund - Central Europe LP	Regionális	21,7	5,8	0,0	5,8	Törlesztés alatt
1994	OTP Bank	Közvetlen	10,7	10,7	10,7	0,0	Lezárult
1994	Central Business Center	Közvetlen	18,5	5,9	4,9	1,0	Lezárult

1994	MOL Rt: Zsana gáztároló projekt	Közvetlen	70,0	20,6	20,6	0,0	Lezárult
1994	8		186,3	74,6	50,2	24,3	
1995	Hungarian Capital Fund	Közvetlen	19,0	9,4	0,0	9,4	Lezárult
1995	Cofinec SA (Kner)	Közvetlen	10,1	4,2	0,0	4,2	Lezárult
1995	MBA hitelprojekt (garancia)	Regionális	1,2	0,4	0,4	0,0	Törlesztés alatt
1995	Graboplast tőkeemelés	Közvetlen	5,4	2,4	0,0	2,4	Lezárult
1995	East European Food Fund	Regionális	37,9	7,8	0,0	7,8	Folyósítás alatt
1995	Investel szindikált hitelkeret	Közvetlen	764,1	13,2	13,2	0,0	Lezárult
1995	ARP - Budapest Bank Rt-bővítés	Közvetlen	0,4	0,4	0,4	0,0	Lezárult
1995	M5 Koncessziós Autópálya B.O.T.	Közvetlen	310,7	61,0	61,0	0,0	Lezárult
1995	Budapest Bank Privatizáció (tpke)	Közvetlen	36,6	36,6	0,0	36,6	Lezárult
1995	Prometheus ESCO finanszírozás	Közvetlen	3,8	3,8	3,8	0,0	Lezárult
1995	Deltav Rt. - Magyar Regionális Távközlés	Közvetlen	153,6	23,5	21,6	1,9	Lezárult
1995	11		1,342,9	162,8	100,4	62,4	
1996	ARP - Kereskedelmi (bankbővítés)	Közvetlen	30,9	30,9	30,9	0,0	Lezárult
1996	Borsod Chem Rt privatizáció	Közvetlen	14,8	14,8	0,0	14,8	Lezárult

1996	Digitel 2002 Rt	Közvetlen	95,1	15,3	13,9	1,4	Lezárult
1996	Szikra Lapnyomda Rt.	Közvetlen	10,9	6,1	4,1	2,0	Törlesztés alatt
1996	New Europe Insurance Ventures	Regionális	3,2	0,9	0,0	0,9	Törlesztés alatt
1996	OTP alárendelt hitel	Közvetlen	41,2	41,2	41,2	0,0	Folyósítás alatt
1996	Budapest Bank környezetvédelmi és energetikai hitelkeret	Közvetlen	26,8	9,3	9,3	0,0	Törlesztés alatt
1996	7		222,9	118,4	99,4	19,1	
1997	Winterthur MPF/CS L&P Pentzarszolgáltató (tőke)	Közvetlen	8,5	4,5	0,0	4,5	Folyósítás alatt
1997	Hungarian Equity Partners	Közvetlen	19,7	9,3	0,0	9,3	Törlesztés alatt
1997	Rába Rt.	Közvetlen	69,2	9,6	0,0	9,6	Folyósítás alatt
1997	DBG Osteurópa Holding GmbH	Regionális	7,1	2,6	0,0	2,6	Törlesztés alatt
1997	Prometheus II	Közvetlen	28,9	16,1	9,6	6,5	Törlesztés alatt
1997	Magyar Külkereskedelmi Bank (MKB) tőkeemelés	Közvetlen	65,4	11,5	0,0	11,5	Lezárult
1997	Kereskedelmi és Hitelbank Rt	Közvetlen	26,2	26,2	0,0	26,2	Lezárult
1997	Baring Communications Equity	Regionális	12,7	2,5	0,0	2,5	Törlesztés alatt

1997	Magyar kereskedelmi televízió	Közvetlen	52,4	12,2	12,2	0,0	Lezárult
1997	Advent Central & Eastern Europe II - Regionális alap	Regionális	16,5	5,8	0,0	5,8	Törlesztés alatt
1997	SRP – Magyar SRP - Ganz Gépgyár Holding Kft	Közvetlen	4,0	4,0	0,0	4,0	Lezárult
1997	Környezetvédelmi befektetési alap	Regionális	2,2	0,5	0,0	0,5	Folyósítás alatt
1997	12		313,0	104,9	21,8	83,1	
1998	Winterthur MPF/CS L&P Biztosító (főke)	Közvetlen	10,1	4,9	0,0	4,9	Folyósítás alatt
1998	MAV – Vasúti kocsi modernizációs és marketing projekt	Közvetlen	220,0	40,0	40,0	0,0	Törlesztés alatt
1998	Innova/98 LP	Regionális	9,8	2,0	0,0	2,0	Törlesztés alatt
1998	MBA hitelprojekt II (garancia)	Regionális	0,2	0,0	0,0	0,0	Lezárult
1998	Budapesti szennyvízszolgáltató privatizációja	Közvetlen	38,3	11,9	11,9	0,0	Folyósítás alatt
1998	CGE MPF Budapesti szennyvízszolgáltató privatizációja	Közvetlen	38,3	11,9	11,9	0,0	Folyósítás alatt
1998	6		316,8	70,6	63,7	6,9	

1999	Info és Komm. Műszaki & Ipari Elektronikai Alap Kft.	Regionális	11,3	2,5	0,0	2,5	Folyósítás alatt
1999	AIG New Europe Fund	Regionális	40,5	7,1	0,0	7,1	Törlesztés alatt
1999	M1-M15 autópálya átalakított projekt	Közvetlen	204,8	65,8	65,8	0,0	Törlesztés alatt
1999	L&G ESCO Magyarország	Közvetlen	3,5	1,2	0,9	0,3	Lezárult
1999	OTP tőkebefektetés	Közvetlen	21,5	21,5	0,0	21,5	Törlesztés alatt
1999	Ózdi Acélművek Kft mini acélmű projekt	Közvetlen	19,9	10,2	10,2	0,0	Törlesztés alatt
1999	Honeywell ESCO Magyarország	Közvetlen	10,6	0,4	0,0	0,4	Folyósítás alatt
1999	Regionális/Magántőke Alap - Trigránit	Regionális	37,5	6,8	0,0	6,8	Lezárult
1999	Energiahatékonysági és Kibocsátás Csökkentési Alap	Regionális	10,7	3,0	0,0	3,0	Folyósítás alatt
1999	Emerging Europe Capital Investors LDC	Regionális	20,4	5,5	0,0	5,5	Folyósítás alatt
1999	Budapesti Intermodális Logisztikai Központ- alap infrastruktúra	Közvetlen	18,1	4,7	4,7	0,0	Törlesztés alatt
1999	11		398,8	128,8	81,6	47,1	

2000	Argus Capital Partners	Regionális	48,7	11,7	0,0	11,7	Törlesztés alatt
2000	Heitman Central Europe Property Partners Fund	Regionális	37,8	9,3	0,0	9,3	Törlesztés alatt
2000	Winterthur MPF/CS L&P Biztosító- első tőkeemelés	Közvetlen	6,0	2,1	0,0	2,1	Folyósítás alatt
2000	Winterthur MPF/CS L&P Pénztárszolgáltató tőkeemelés	Közvetlen	4,2	1,5	0,0	1,5	Folyósítás alatt
2000	4		96,7	24,6	0,0	24,6	
2001	Regionális/Magántőke alap- Trigránit II	Regionális	2,3	0,8	0,0	0,8	Törlesztés alatt
2001	EU/EBRD I. fázis - Euroventures Danube BV	Regionális	15,0	3,0	0,0	3,0	Folyósítás alatt
2001	DVI, Inc. (hitel)	Regionális	4,3	1,1	1,1	0,0	Lezárult
2001	Innova/3	Regionális	37,7	4,5	0,0	4,5	Törlesztés alatt
2001	Winterthur MPF/CS L&P Biztosító - második tőkeemelés	Közvetlen	9,6	3,3	0,0	3,3	Folyósítás alatt
2001	Raiffeisen EU Bővítési Alap	Regionális	9,2	4,7	0,0	4,7	Törlesztés alatt
2001	Viking River Cruises	Regionális	5,8	5,8	5,8	0,0	Törlesztés alatt
2001	Invitel	Közvetlen	268,2	47,4	47,4	0,0	Lezárult
2001	Tecnicredito Magyarország (szindikált hitel)	Közvetlen	25,0	10,0	10,0	0,0	Törlesztés alatt

2001	EU/EBRD II. fázis - meghosszabbítás-Volksbank Magyarország	Közvetlen	10,2	10,2	10,2	10,2	0,0	Folyósítás alatt
2001	10		387,1	90,8	74,5	16,3		
2002	Accession Mezzanine Capital LP	Regionális	16,6	7,8	0,0	7,8		Törlesztés alatt
2002	Winterthur MPF/CS L&P Biztosító – harmadik tőkeemelés	Közvetlen	7,8	2,5	0,0	2,5		Folyósítás alatt
2002	Parmalat MPF – Magyarország	Közvetlen	27,7	9,0	0,0	9,0		Folyósítás alatt
2002	Heitman Central Europe Property Partners Fund II	Regionális	28,7	8,8	0,0	8,8		Törlesztés alatt
2002	4		80,8	28,1	0,0	28,1		
2003	DBG Osteuropa Holding II	Regionális	21,8	6,6	0,0	6,6		Folyósítás alatt
2003	ORCO APARTHOTELS	Regionális	16,3	1,7	0,0	1,7		Folyósítás alatt
2003	MOL - Duna WWTP kiszervezési projekt	Közvetlen	39,0	12,3	12,3	0,0		Lezárult
2003	Dalkia Prometheus III	Közvetlen	3,0	0,6	0,0	0,6		Folyósítás alatt
2003	Winterthur MPF/CS L&P Biztosító – negyedik tőkeemelés	Közvetlen	5,4	1,9	0,0	1,9		Folyósítás alatt
2003	Winterthur MPF/CS L&P pénztárszolgáltató-második tőkeemelés	Közvetlen	2,4	0,8	0,0	0,8		Folyósítás alatt

2003	Internet Framework - Laserbit	Közvetlen	5,9	1,7	0,0	1,7	Lezárult
2003	EU/EBRD II. fázis meghosszabbítás ext. - MKB Eurolízing	Közvetlen	9,8	9,8	9,8	0,0	Folyósítás alatt
2003	MOL környezetvédelmi hitel	Közvetlen	750,0	150,0	150,0	0,0	Folyósítás alatt
2003	Volksbank FW - Volksbank Magyarország alárendelt hitel	Közvetlen	10,0	10,0	10,0	0,0	Folyósítás alatt
2003	Cora – Magyarország	Közvetlen	274,0	55,0	55,0	0,0	Törlesztés alatt
2003	EU/EBRD 4. hosszabbítás - Volksbank Magyarország II	Közvetlen	5,0	5,0	5,0	0,0	Folyósítás alatt
2003	Euroventures Magyarország III	Közvetlen	46,0	10,0	0,0	10,0	Folyósítás alatt
2003	TUI előlegfizetések	Regionális	2,0	2,0	2,0	0,0	Lezárult
2003	EU/EBRD 3. hosszabbítás- Budapest Lízing	Közvetlen	20,0	20,0	20,0	0,0	Folyósítás alatt
2003	15		1,210,6	287,4	264,2	23,3	
2004	Lengyel Vállalkozói Alap V.	Regionális	1,4	1,4	0,0	1,4	Törlesztés alatt
2004	EU/EBRD 4. hosszabbítás- CIB Lízing	Közvetlen	10,0	10,0	10,0	0,0	Folyósítás alatt
2004	Csatlakozási Alap	Regionális	60,0	15,0	0,0	15,0	Folyósítás alatt

2004	Magyarország M5 refinanszírozás	Közvetlen	221,3	67,5	67,5	0,0	Lezárult
2004	Trigránit III	Regionális	45,5	10,0	0,0	10,0	Törlesztés alatt
2004	Advent Central & Eastern Europe Successor Fund	Regionális	33,0	5,0	0,0	5,0	Folyósítás alatt
2004	Prometheus IV.	Közvetlen	15,0	3,0	0,0	3,0	Folyósítás alatt
2004	M5 II. fázis	Közvetlen	750,0	100,0	100,0	0,0	Törlesztés alatt
2004	Európolis II.	Regionális	15,0	3,8	2,8	1,0	Folyósítás alatt
2004	UNIQA Biztosító Rt. (Magyarország)	Közvetlen	11,0	11,0	0,0	11,0	Folyósítás alatt
2004	EU/EBRD 5. hosszabbítás- SG eszközfinanszírozás, Magyarország	Közvetlen	10,0	10,0	10,0	0,0	Folyósítás alatt
2004	EU/EBRD 5. hosszabbítás - HVB Lízing Magyarország	Közvetlen	10,0	10,0	10,0	0,0	Folyósítás alatt
2004	12		1,182,2	246,7	200,3	46,4	
2005	EU/EBRD 4. hosszabbítás - Merkantil	Közvetlen	10,0	10,0	10,0	0,0	Aláírva
2005	EU/EBRD 6. hosszabbítás- CIB Lízing II	Közvetlen	3,0	3,0	3,0	0,0	Aláírva

2005	Winterthur MPF/CSL&P pénztárszolgáltató 3. tőkeemelés.	Közvetlen	3,7	1,3	0,0	1,3	Folyósítás alatt
2005	EU/EBRD 6. hosszabbítás - Budapest Lízing II	Közvetlen	5,0	5,0	5,0	0,0	Aláírva
2005	Eurventures III	Közvetlen	46,0	5,0	0,0	5,0	Aláírva
2005	M6-os autópálya	Közvetlen	410,9	32,0	32,0	0,0	Folyósítás alatt
2005	Emerging Europe Convergence Fund II	Regionális	60,0	3,6	0,0	3,6	Folyósítás alatt
30/09/2005	7		492,5	59,9	50,0	9,9	

2. SZ. FÜGGELÉK: NETTÓ KUMULATÍV ÜZLET IPARÁGANKÉNT

Ágazati üzleti csoport (SIC)	Ágazati team (SIC)	EBRD finanszírozás	Kötelezettségvállalás mértéke
Energia		198,8	11%
	Villamosenergia	0,0	0%
	Energiahatékonyság	28,1	2%
	Természeti erőforrások	170,7	9%
Pénzüintézetek		546,8	30%
Általános ipar		137,8	8%
Infrastruktúra		551,9	31%
	Önkormányzati és környezetvédelmi infrastruktúra	82,1	5%
	Közlekedés	469,8	26%
Szakosodott iparágak		365,6	20%
	Agrárszektor	80,2	4%
	Ingatlan és idegenforgalom	74,1	4%
	Távközlés, informatika és média	211,3	12%
MAGYARORSZÁG ÖSSZESEN		1800,9	100%

A dokumentum szövegét az EBRD csak az olvasó kényelme érdekében fordította le. Noha minden lehetséges intézkedést megtett a fordítás hitelességének biztosítására, az EBRD nem vállal semminemű garanciát a fordítás pontosságáért. A fordítás felhasználása az olvasó saját felelősségére történik. Az EBRD, alkalmazottai, illetve képviselői semmilyen körülmények között nem vállalnak felelősséget az olvasó, vagy bármely más személy felé a fordítás bármely okból eredő pontatlanságáért, hibáiért és/vagy a fordítás tartalma bármely részének bárminemű megváltoztatásáért, illetve bármely ezekből eredő kárért. Az angol eredeti és a fordítás közötti bármely eltérés, vagy ellentmondás esetén az angol változat az irányadó.

3. SZ. FÜGGELÉK: ELŐKÉSZÍTÉS ALATT ÁLLÓ PROJEKTEK

(millió euróban, 2005. szeptember 30-i állás szerint)

	Strukturális felülvizsgálat	Végső felülvizsgálat	Igazgatósági jóváhagyás	Folyamatban	Ügyletek száma
MAGYARORSZÁG	0,0	0,0	0,0	144,0	4,0
ADÓSSÁG	0,0	0,0	0,0	89,0	3,0
TŐKE	0,0	0,0	0,0	55,0	1,0
MAGÁN	0,0	0,0	0,0	144,0	4,0
ÁLLAMI	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nem-szuverén	0,0	0,0	0,0	144,0	4,0
Szuverén	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Energiahatékonyság	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Természeti erőforrások	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Villamosáram és energia	0,0	0,0	0,0	25,0	1,0
Energia	0,0	0,0	0,0	25,0	1,0
Bankhitel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Banki tőke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tőkealapok	0,0	0,0	0,0	5,0	1,0
Nem banki pénzüintézetek	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kisvállalkozói finanszírozás	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pénzüintézetek	0,0	0,0	0,0	5,0	1,0
Általános ipar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Általános ipar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Önkormányzat és környezetvédelmi infrastruktúra	0,0	0,0	0,0	14,0	1,0
Közlekedés	0,0	0,0	0,0	100,0	1,0
Infrastruktúra	0,0	0,0	0,0	114,0	2,0
Ingatlan és idegenforgalom	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Távközlés, informatika és média	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Szakosodott iparágak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

4. SZ. FÜGGELÉK: KIVÁLASZTOTT GAZDASÁGI MUTATÓK

	1999	2000	2001	2002	2003	2004 <i>Estimate</i>	2005 <i>Projection</i>
Kibocsátás és ráfordítás <i>(Százalékos változás reálértékben)</i>							
GDP	4.2	5.2	3.8	3.5	2.9	4.2	3.5
Magán fogyasztás	4.8	4.9	6.0	9.4	7.2	2.5	na
Állami fogyasztás	1.8	1.2	5.3	5.7	6.5	-3.9	na
Bruttó lekötött tőkeformáció	5.9	7.7	5.9	9.3	2.5	7.9	na
Áruk és szolgáltatások exportja	12.2	22.0	8.0	3.9	7.8	14.9	na
Áruk és szolgáltatások importja	13.3	20.2	5.3	6.5	11.0	11.6	na
Bruttó ipari kibocsátás	10.4	18.7	3.6	2.8	6.4	7.4	na
Bruttó mezőgazdasági kibocsátás	0.4	6.3	12.0	5.7	6.6	na	na
Foglalkoztatás <i>(Százalékos változás)</i>							
Munkaerő (éves átlag)	2.1	0.6	-0.4	0.2	1.4	0.3	na
Foglalkoztatás (éves átlag) ¹	3.1	1.2	0.3	0.1	1.3	-0.3	na
<i>(Százalékos változás)</i>							
Munkanélküliség (év végi)	7.0	6.4	5.7	5.8	5.9	6.3	na
Árak és bérek <i>(Százalékos változás)</i>							
Fogyasztói árak (éves átlag)	10.0	9.8	9.2	5.3	4.7	6.8	3.8
Fogyasztói árak (év végi)	11.2	10.1	6.8	4.8	5.7	5.5	3.5
Termelői árak (éves átlag)	5.1	11.7	5.2	-1.8	2.4	3.5	na
Termelői árak (év végi)	8.2	12.4	-0.4	-1.3	6.2	1.6	na
Bruttó átlagos havi jövedelem a gazdaságban (éves átlag)	13.9	13.5	18.2	18.3	12.0	6.2	na
Államháztartás <i>(A GDP százalékában)</i>							
Államháztartási egyenleg ²	-5.6	-3.0	-3.5	-8.5	-6.5	-5.4	-6.1
Államháztartási kiadások	49.9	47.7	48.7	52.6	50.4	49.9	na
Államháztartási adósság	61.2	55.3	52.2	55.5	57.4	57.4	na
Pénzügyi szektor <i>(Százalékos változás)</i>							
Pénztömeg (M2, év végi)	15.8	12.1	16.8	13.8	13.6	9.9	na
Belföldi hitel (év végi)	0.4	11.8	4.7	15.3	19.8	11.9	na
<i>(A GDP százalékában)</i>							
Pénztömeg (M2, év végi)	44.5	43.1	44.7	45.1	46.6	46.4	na
Kamat és árfolyam <i>(Százalékban évente, év végén)</i>							
Refinanszírozási ráta	14.5	11.0	9.8	8.5	12.5	9.5	na
Bankközi kamatláb (30 napos lejáratig)	14.5	11.9	10.0	8.9	10.2	9.5	na
Betéti kamatláb súlyozott átlaga (1 évnél rövidebb lekötés)	11.9	9.9	9.4	7.4	8.7	9.1	na
Hitelkamatláb súlyozott átlaga (1 éven belüli lejáratú)	19.4	12.8	12.0	9.7	11.2	11.0	na
<i>(Forint / USA dollár)</i>							
Árfolyam (év végi)	252.5	284.7	279.0	225.2	207.9	180.3	na
Árfolyam (éves átlag)	237.3	282.2	286.5	257.9	224.3	202.7	na
Külső szektor <i>(millió USA dollárban)</i>							
Folyó fizetési mérleg ³	-3,773	-4,060	-3,236	-4,675	-7,343	-8,846	-9,056
Kereskedelmi mérleg ³	-2,170	-2,911	-2,235	-2,120	-3,366	-2,970	-2,800
Áruexport ³	25,579	28,734	31,068	34,780	43,238	55,291	66,000
Áruimport ³	27,749	31,645	33,303	36,900	46,604	58,261	68,800
Külföldi közvetlen tőkeberuházás, nettó ³	2,991	2,200	3,568	2,716	515	3,629	3,500
Bruttó tartalékok, aranyat kivéve (év végi)	10,978	11,229	10,766	10,394	12,791	15,963	na
Külső adósságállomány	31,316	30,287	33,951	36,883	53,761	70,574	na
<i>(Áruk és szolgáltatásokimport hónapjaiban)</i>							
Bruttó tartalékok, aranyat kivéve (év végi)	4.1	3.7	3.4	2.9	2.8	2.8	na
<i>(Áruk és szolgáltatások export hónapjaiban)</i>							
Adósságiszolgálat ⁴	17.9	15.5	14.6	13.9	14.4	15.4	na
Memorandum tételek <i>(Megjelölt egységekben)</i>							
Népesség (év végén, millióban)	10.1	10.0	10.2	10.1	10.1	10.1	na
GDP (million forintban)	11,393,499	13,172,293	14,849,800	16,740,400	18,408,800	20,338,000	22,138,931
1 főre jutó GDP (US dollárban)	4,757	4,648	5,092	6,491	8,207	10,031	na
Az ipar részesedése a GDP-ből (%-ban)	26.7	27.9	27.2	26.8	27.5	28.3	na
Mezőgazdaság részesedése a GDP-ből (%-ban)	5.3	4.6	5.5	4.7	4.4	4.6	na
Folyó fizetési mérleg/GDP (%-ban)	-7.9	-8.7	-6.2	-7.2	-8.9	-8.8	-8.0
Külső adósságtartalékok (million US dollárban)	20,338	19,058	23,185	26,490	40,970	54,611	na
Külső adósság a GDP százalékában	65.2	64.9	65.5	56.8	65.5	70.4	na
Külső adósság az áruk és szolgáltatások exportjának százalékában	101.7	88.2	90.0	88.5	105.0	107.9	na

¹ A munkaerő felméréséből származó adatok

² Az ESA-95 a nyugdíjreform költsége egy részének kizárásával.

A 2003 utáni adatok módszertani felülvizsgálat tárgyát képezik,

³ amint a számvitel az Eurostat szabványokkal összhangba kerül

⁴ Az adatok a fizetési mérlegből származnak

A vállalatközi hitelek kivételével

5. SZ. FÜGGELÉK: AZ ÁTALAKULÁS KIHÍVÁSAINAK 2005-ÖS ÉRTÉKELÉSÉBŐL SZÁRMAZÓ MINŐSÍTÉSEK

MAGYARORSZÁG	Struktúra	Intézmények	Hatás	Megjegyzések
Agrárszektor	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	Rosszul működő földpiac. A mezőgazdasági feldolgozóknak tovább kell javítaniuk hatékonyságukat és színvonalukat. Fejlesztendő a forgalmazás és a nyomon követhetőség. A mezőgazdaság megfelelő finanszírozási rendszere lassan fejlődik (beleértve a raktárbizonylat és biztosítási megoldásokat is).
Bankszektor	<i>Elhanyagolható</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Elhanyagolható</i>	Kialakultak a szabályozási keretek. A bankok száma stabil és nagyobb részük külföldi tulajdonú. A magánszektorban nyújtott belöldi hitelek aránya (a GDP százalékában) a régióban magas. A bankrendszer hatékonyan közvetít.
Energiahatékonyság	<i>Kicsi</i>	<i>Közepes</i>	<i>Kicsi</i>	Az energiaszolgáltatás (ESCO) piac a régió egyik legfejlettebbje. A jogi kereteket az energiahatékonysági törvény szabályozza. Magyarország ratifikálta a Kyotói Egyezményt és tagja az EU ETS-nek.

A dokumentum szövegét az EBRD csak az olvasó kényelme érdekében fordította le. Noha minden lehetséges intézkedést megtett a fordítás hitelességének biztosítására, az EBRD nem vállal semminemű garanciát a fordítás pontosságáért. A fordítás felhasználása az olvasó saját felelősségére történik. Az EBRD, alkalmazottai, illetve képviselői semmilyen körülmények között nem vállalnak felelősséget az olvasó, vagy bármely más személy felé a fordítás bármely okból eredő pontatlanságáért, hibáért és/vagy a fordítás tartalma bármely részének bárminemű megváltoztatásáért, illetve bármely ezekből eredő kárért. Az angol eredeti és a fordítás közötti bármely eltérés, vagy ellentmondás esetén az angol változat az irányadó.

Általános ipar	<i>Elhanyagolható</i>	<i>Elhanyagolható</i>	<i>Kicsi</i>	Az ország vezető szerepet játszik a régióban az ipari reformok területén. Fejlesztendő a munkaerőpiaci részvétel és csökkenteni kell az állam beavatkozását a gazdaságba, de hasonló problémák jellemzőek a többi piacgazdaságban is. További kihívást jelent a vállalati szerkezetátalakítás befejezése és a helyi vállalkozások terjeszkedése.
MEI	<i>Kicsi</i>	<i>Közepes</i>	<i>Kicsi</i>	Jelentős a magánszektor részvétele a vízszolgáltatásban és kisebb mértékben a távfűtésben, de elhanyagolható a tömegközlekedésben. Az önkormányzati finanszírozás intézményi keretei kialakultak, a díjak tükrözik a költségeket, a bevétel alapú finanszírozással kapcsolatban korlátozottak a tapasztalatok.
Mikro, kis- és középvezetési vállalatok	<i>Közepes</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Közepes</i>	A vállalkozás beindítása költséges. Hitelnyilvántartás létezik, a fedezeti és csődtörvények támogatják a mikro-, kis- és középvezetési hitelezést. A fedezet bejegyzése mérsékelt költséggel jár. A legtöbb kereskedelmi bank mára rendelkezik kifejezett kis- és középvezetési osztállyal és a vállalkozásoknak nyújtott bankhitelek nőnek. Számos nagymértékben támogatott mikrofinanszírozási program létezik, gyakorlatilag ellehetetlenítve a kereskedelmi alapú mikrofinanszírozás kialakulását.
Természeti erőforrások	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	A MOL nemzetközi minőségű kőolaj- és gáztársasággá vált, továbbra is vertikálisan integrált, de megvált a nem az alaptervekenyességhez tartozó eszközeitől. További környezetvédelmi fejlesztések szükségesek a létesítmények fejlesztése érdekében. Egyébként az árreform, az irányítás és a szabályozási keretek szilárdak.

Nem banki pénzintézetek	<i>Elhanyagolható</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	<p>Az értékpapír és biztosítási piaci törvényi/szabályozási keretek majdnem megfelelnek az IOSCO/ IAIS szabványoknak. A tőkepiacok viszonylag fejlettek, ami a rendelkezésre álló pénzügyi konstrukciókat illeti, noha a részvénypiaci kapitalizáció az évek során csökkent. A biztosítás elterjedtsége viszonylag alacsony. Léteznek kötelező és önkéntes, magánirányítási nyugdíjpénztárok. Virágzik a lízing és a fogyasztói finanszírozás.</p>
Energia	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	<p>Az ágazat nem teljes mértékben átengedett, de jelentős PSP figyelhető meg az elosztás és a termelés területén a szakmai befektetőknek történt korai privatizációnak köszönhetően. A versenyt a hosszútávú áramvásárlási megállapodások megléte korlátozza. Erős független szabályozhatóság működik. A díjak költségorientáltak és a díjszabás kiegyensúlyozása nagyrészt megvalósult.</p>
Magántőke alapok	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	<p>A régi egyik legfejlettebb ágazata. A GDP-hez viszonyított magántőke befektetés összemérhető az ausztriai szinttel. A belföldi befektetők jelentősége nő, noha továbbra is jellemző a kormányzati szervek és bankok dominanciája. A tőkealapoknak még szélesebb termékskálát kell kínálniuk és jelenlétük fokozása szükséges a vállalatfinanszírozásban. Létezik a tapasztalt alapkezelők egy szűk köre.</p>

Ingatlan és idegenforgalom	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Elhanyagolható</i>	A föld szabadon eladható, vásárolható, kivéve a külföldieket. Az ágazat gyorsan fejlődik, beleértve az új típusú ingatlan és finanszírozási megoldásokat is. A legfőbb kérdés a lakóingatlanok kormányzati támogatása.
Távközlés	<i>Elhanyagolható</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	A szektor a régió egyik legfejlettebbjének számít. A meghatározó vezetékes monopolszolgáltató teljes mértékben privatizált. A Kormányzat elkötelezte magát a verseny bevezetése mellett, amint azt a monopolszolgáltató monopóliumának az eredetileg tervezettnél egy évvel korábban történt megszüntetése is jelzi.
Közlekedés	<i>Közepes</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	A vasúti közlekedésben elkülönülnek az operatív és a stratégiai funkciók. Az alapvető vasúti funkciók üzleti egységekre bontottak, a kiegészítő szolgáltatásokat értékesítették. Korlátozott PSP. Az infrastruktúrához való hozzáférést a törvény biztosítja, de a gyakorlatban nem működik teljes mértékben. A közúti közlekedésben számos PPP projekt van folyamatban, a tapasztalatok azonban vegyesek (például: M1/M15). Az útépitést és -karbantartást a magánszektorbeli vállalkozások végzik. Az ágazat finanszírozása megfelel az Európai Unió elvárásoknak.

6. SZ. FÜGGELÉK: A STRUKTURÁLIS VÁLTOZÁS KOMPARATÍV MUTATÓI

Liberalizáció	Cseh									
	Köztásaság	Észtország	Magyarország	Lettország	Litvánia	Lengyelország	Szlovákia	Szlovénia		
A hatósági árak aránya a fogyasztói árindexben (százalékban)	10.9	26.9	17.9	16.0	19.8	1.0	19.9	16.1		
Hatósági áras áruk száma az EBRD-15 kosárban	1.0	3.0	2.0	2.0	1.0	0.0	2.0	1.0		
Nem átalakuló gazdaságú országokkal folytatott kereskedelem aránya (százalékban)	80.6*	72*	84*	65.5	63.6	81.7	66.1	77.7		
Kereskedelem a GDP százalékában (százalékban)	125.4	125.8	113.9	82.3	93.7	69.8	138.6	100.2		
Díjbevételek (az import százalékában)	0.3	0.1*	na	0.3	0.5	1.5*	0.5	na		
<i>Az árliberalizáció EBRD indexe</i>	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.0		
<i>A deviza és a kereskedelem liberalizációjának EBRD indexe</i>	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3		
Privatizáció										
Privatizációs bevételek (kumulatív, a GDP százalékában)	21.9	7.5	31.1	5.3	13.4	14.5	35.0	4.7		
A magánszektor részesedése a GDP-ből (százalékban)	80.0	80.0	80.0	70.0	75.0	75.0	80.0	65.0		
A magánszektor részesedése a foglalkoztatásból (százalékban)	70*	na	na	76.0	na	72*	na	na		
<i>A kisleptékű privatizáció EBRD indexe</i>	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3		
<i>A nagyléptékű privatizáció EBRD in</i>	4.0	4.0	4.0	3.7	3.7	3.3	4.0	3.0		
Vállalatok és piacok										
Költségvetési támogatások és folyó átutalások (a GDP százalékában)	9.3	1.8	20.2	5.1	0.4	2.5	1.6	1.5*		
Az ipar részesedése az összes foglalkoztatásból (százalékban)	29.7	25.2	33.3*	19.7	20.7*	22.3	29.2	36.3*		
A munkaerő termelékenységének változása az iparban (százalékban)	10.8	3.9*	7.6*	8.2	14.1*	11.9	2.9	8.8*		
Befektetés/GDP (százalékban)	35.7	29.3	22.5	32.6	21.9*	22.0	na	25.3*		
<i>A vállalati reform EBRD indexe</i>	3.3	3.3	3.3	3.0	3.0	3.3	3.0	3.0		
<i>A versenypolitika EBRD indexe</i>	3.0	2.7	3.0	2.7	3.0	3.0	3.0	2.7		

Infrastruktúra csoport

Vezetékes (mobil) elterjedtségi ráta (100 lakosra számítva)	36.0(96.5)*	33.9(72.3)*	33.4(78.3)*	28.3(52.9)*	25.3(66.6)	31.9(45.1)*	24.1(68.4)*	40.7(87.1)*
Internet elterjedtségi ráta (10000 lakosra)	274.4*	498.9*	357.8*	178.8*	203.8*	203.8*	212.2*	214.8*
Vasúti munkaerő termelékenység (1989 = 100)	69.9*	267.3*	133.9*	129.9*	67.8*	106*	60.5*	150.3*
Villamos energia tarifák, USc kWh (beszedési arány százalékban)	8.4(na)*	6.5(na)*	11.4(99)*	7.1(99)*	9.4(90)*	9.8(na)*	10.9(na)*	na
GDP az energiafelhasználás egységére vetítve (PPP USA dollárban kgoe-ként)	3.2**	2.8**	4.7**	4.1**	3.7**	3.9**	3.1**	4.5**
<i>Az infrastruktúrális reform EBRD indexe</i>	3.3	3.3	3.7	3.0	2.7	3.3	2.7	3.0
<i>Villamos energia</i>	3.3	3.0	4.0	3.3	3.3	3.3	4.0	3.0
<i>Vasút</i>	3.0	4.3	3.3	3.3	2.3	4.0	2.7	3.0
<i>Közút</i>	2.3	2.3	3.3	2.3	2.3	3.0	2.3	3.0
<i>Távközlés</i>	4.0	4.0	4.0	3.0	3.3	4.0	3.3	3.0
<i>Víz és szennyvíz</i>	4.0	4.0	4.0	3.3	3.3	3.3	2.3	4.0

Pénzügyi szektor

Bankok száma (külföldi tulajdonú)	35(26)*	7(4)*	39(29)	23(10)*	13(7)*	58(46)*	21(16)*	22(6)*
Az állami tulajdonú bankok eszkozaránya (százalékban)	3*	0*	7.4*	4.1*	0*	25.7*	1.5*	12.8*
Inaktív hitelek (az összes hitelek százalékában)	5*	0.5*	3.8*	1.5*	2.6*	25.1*	9.1*	9.4*
A magánszektorban nyújtott belföldi hitel (a GDP százalékában)	17.7*	33.7*	42.3*	38.8*	19.9*	17.8*	25*	43.2*
Részvénytársasági kapitalizáció (a GDP százalékában)	17.8*	41.5*	18.7*	9.6*	17.2*	17.3*	7.6*	17*
<i>A bankszektor reformjának EBRD indexe</i>	3.7	4.0	4.0	3.7	3.0	3.3	3.7	3.3
<i>A nem banki pénzintézetek reformjának EBRD indexe</i>	3.3	3.3	3.7	3.0	3.0	3.7	2.7	2.7

I A vállalatoknak és pénzintézeteknek nyújtott támogatások, beleértve a cseh konszolidációs ügynökséget is

* 2003 adat

** 2001 adat

7. SZ. FÜGGELÉK: POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI ÉRTÉKEELÉS

Politikai háttér

Az osztrák-magyar monarchia 1918-as bukását és összeomlását követően 1920-ban aláírt Trianoni Szerződés Magyarország területét 288.000 négyzetkilométerről 93.000 négyzetkilométerre, lakosainak számát 18,2 millióról 7,6 millióra csökkentette, jelentős magyar kisebbségeket hagyva a szomszédos Csehszlovákiában, Romániában és Jugoszláviában. A II. világháború alatt Magyarországnak a náci Németország segítségével sikerült visszaszereznie a Trianoni Szerződést megelőző területei egy részét. Amikor azonban 1944 márciusában Magyarország megpróbált megválni a német oldaltól, az országot megszállták a német csapatok. A német megszállásnak a szovjet hadsereg vetett véget 1945 elején. Az 1945 után Magyarországon kialakult kommunista rendszer alatt az ország elvesztette valamennyi, 1939 és 1945 között visszaszerzett területét. Az ország moszkvai irányítású kommunista uralma ellen 1956 októberében kirobbant forradalmat a szovjet hadsereg leverte. Kádár János irányítása alatt a politikai engedmények és gazdasági kísérletezés időszaka következett hullámheggyekkel és völgyekkel. 1985-ben Grósz Károly került Kádár helyére a Kommunista Párt élére. 1989-ben az 1968-as gazdasági reform kidolgozója, Nyers Rezső és Pozsgay Imre vezette reformisták vették át a hatalmat a Kommunista Párt felett. Németh Miklós miniszterelnök megvalósította a politikai liberalizációt. A Kommunista Párt nevét Magyar Szocialista Pártra (MSZP) változtatta és csatlakozott a többpárti demokratikus rendszer kialakításáról folytatott ellenzéki kerekasztal tárgyalásokhoz, amelyek 1990-ben vezettek eredményre.

A posztkommunista Magyarország a politikai stabilitás magas fokán állt. Az 1990 óta lezajlott négy demokratikus parlamenti választás a jobbközép és a balközép kormányok váltakozását eredményezte. Az 1990-es parlamenti választásokon a Magyar Demokrata Fórum (MDF) koalíciós kormányt alakított két másik konzervatív párttal, a Független Kisgazdapárttal és a Kereszténydemokrata Néppárttal. A Szocialisták mellé felsorakozott az ellenzéki liberális Szabaddemokraták Szövetsége (SZDSZ) és a F fiatal Demokraták Szövetsége (Fidesz). A miniszterelnök az MDF vezetője, Antall József lett. Az MDF kormány kiadási programja 1993-94 során komoly költségvetési hiányt és a folyó fizetési mérleg problémáit eredményezte. 1994-es győzelmüket követően, a szocialisták koalícióra léptek a Szabaddemokraták Szövetségével. 1995-ben a kormány megszorító intézkedéseket vezetett be a költségvetési hiány és a külső fizetési aránytalanságok csökkentése érdekében. 1997-re mutatkoztak a gazdaság újjáéledésének jelei, ez azonban már túl késő volt a kormány számára.

A Fidesz, amely addigra konzervatív párttá alakult, megnyerte az 1998-as parlamenti választásokat és koalícióra lépett az MDF-fel és a Független Kisgazdapárttal, a miniszterelnök Orbán Viktor lett. A kormány folytatta a gazdasági reform programját. A 2002. áprilisi parlamenti választások a választási szövetségre lépett szocialisták és szabaddemokraták szerény győzelmét hozták. A Fidesz és az MDF ellenzékbe vonult. Az MSZP a 2002. októberi önkormányzati választásokon meghatározó győzelmet aratott. Az Európai Unió csatlakozási tárgyalások sikeres lezárása 2002

A dokumentum szövegét az EBRD csak az olvasó kényelme érdekében fordította le. Noha minden lehetséges intézkedést megtett a fordítás hitelességének biztosítására, az EBRD nem vállal semminemű garanciát a fordítás pontosságáért. A fordítás felhasználása az olvasó saját felelősségére történik. Az EBRD, alkalmazottai, illetve képviselői semmilyen körülmények között nem vállalnak felelősséget az olvasó, vagy bármely más személy felé a fordítás bármely okból eredő pontatlanságáért, hibáiért és/vagy a fordítás tartalma bármely részének bármilyen megváltoztatásáért, illetve bármely ezekből eredő kárért. Az angol eredeti és a fordítás közötti bármely eltérés, vagy ellentmondás esetén az angol változat az irányadó.

decemberében megszilárdította a kormányt. 2003 közepére azonban a gazdaságpolitika szétzilálódott, a kormány elmulasztotta a költségvetési hiány megfékezését. A monetáris politika területén elkövetett hibák a forint gyengüléséhez vezettek. A közlekedetlenség a kormánnyal szemben a 2002 választások után közvetlenül bevezetett béremelések ellenére tovább nőtt. A Fidesz meghatározó győzelmet aratott a 2004. júniusi első magyarországi Európa Parlamenti választásokon, amelyekre közvetlenül Magyarország május 1-i Európai Uniós csatlakozását követően került sor. A Medgyessy Pétert miniszterelnökként 2004 szeptemberétől követő Gyurcsány Ferenc alatt a kormány helyzete eleinte valamelyest javult, azóta azonban romlott. A Fidesz továbbra is magasan vezet a közvéleménykutatások szerint. A kormány érzékeny vereséget szenvedett 2005 június 7-én, amikor saját elnökjelöltje, Szili Katalin házelnök vereséget szenvedett Sólyom László korábbi alkotmánybírával, a konzervatív parlamenti ellenzék jelöltjével szemben. A választásra a parlamentben került sor és az eredmény 185 Sólyom mellett és 182 Szili mellett leadott szavazatot hozott. Ennek ellenére, az 1990 óta hatalmon volt mindhárom előző kormányhoz hasonlóan, várhatóan a Gyurcsány kormány is kitölti a teljes négyéves kormányzati időszakot, amely 2006 tavaszán ér véget.

Nemzetközi kapcsolatok

Magyarország elsődleges külpolitikai prioritásai az Európai Unió, az Egyesült Államokkal ápoltságok és azon környező országokkal kialakított kétoldalú kapcsolatok, ahol jelentős magyar kisebbség található, különös tekintettel Romániára, Szerbiára és Szlovákiára. A kommunista uralom vége óta az egymást követő magyar kormányok egyensúlyozni próbálnak a szomszédokkal kialakítandó konstruktív kapcsolatok szükségessége és azon vágy között, hogy a kommunizmus alatt lehetségesnél nagyobb támogatást nyújtsanak a környező országokban élő 2,4 millió magyar nemzetiséginek. Az 1,4 milliós magyar etnikummal rendelkező Romániával a kapcsolatok zavartalanul fejlődnek. Egy kisebbségi magyar párt 1990 óta támogatja, illetve tagja az egymást követő román kormányoknak. Az 520.000 nemzetiségi magyart számláló Szlovákiával a kapcsolat az 1990-es évekre jellemző hosszú és nehéz időszakot követően folyamatosan fejlődik. Abban az időszakban Szlovákia miniszterelnöke a nacionalista-populista Vladimir Meciar volt. A viszonyt Szerbiával beárnyékolja az ottani, az utóbbi időben jelentősen lecsökkent létszámú vajdasági magyar bizonytalan kimenetelű sorsa. A Vajdaság Szerbia északi tartománya, amely 1918-ig Magyarországhoz tartozott. A Romániával és Szlovákiával ápoltságokban feszültséget jelentett a magyar parlament által 2001. júniusában elfogadott úgynevezett státusztörvény. A törvény lehetővé tette a környező országokban élő magyarok számára a magyar személyazonossági kártya kérelmezését, amely tulajdonosát oktatásra, egészségügyi ellátásra, utazásra és kulturális árendményekre, valamint rövidtávú munkavállalásra jogosította fel Magyarországon. Románia és Szlovákia tiltakozása nyomán és a nemzetközi közösség által gyakorolt nyomásra a rendelkezésre álló előnyök köre a kulturális támogató intézkedésekre korlátozódott. Az 1999 óta NATO-tag Magyarország 150 katonát küldött a NATO iraki képzési missziójába. Magyarország fő energiabeszállítójaként Oroszország fontos partner Magyarországra számára.

Az integritás kérdései

Magyarország a posztkommunista Európa kevésbé korrump országai közé tartozik és a Transparency International által kiadott 2004 évi korrupció érzékelési index szerint 42. helyen áll a 145 országot tartalmazó rangsorban, a 31. helyen álló Észtország és Szlovénia mögött. Ennek ellenére, az országban széles körben érzékelhető a korrupció a végrehajtó és törvényhozó ágakban. Anekdotaszerű bizonyítékok utalnak arra, hogy jelentős a korrupció mértéke a közbeszerzésekben (különösen a katonai cikkek esetében), részben a finanszírozás és a nemzetközi pénzügyi kontrol területén. A korrupcióellenes vita nagymértékben átpolitizált és a korrupcióval kapcsolatos vádak a kormány és az ellenzék közötti politikai harc részét képezik. Erre utal az a tény is, hogy parlamenti bizottságok párhuzamosan vizsgálják a Gyurcsány miniszterelnök törvényellenes, a 90-es évek elejének privatizációiból történt meggazdagodásáról szóló vádakát, valamint az Orbán Viktor, 1998-2002 közötti miniszterelnök, jelenlegi ellenzéki Fidesz vezető közeli családtagjait érintő korrupciós vádakát. A rendőri erők körében az alacsony szinteken zajló korrupció továbbra is problémát jelent és a jelenlegi kormány lépéseket tesz a kérdés kezelésére. A nagy nyilvánosságot kapott "üvegsebek" kezdeményezés azonban, amelyet a Medgyessy kormány 2003-ban vezetett be, elhalni látszik, miután jelentős mértékű szkepticizmussal fogadta mind a nagyközönség, mind pedig a média.

Társadalmi viszonyok

Népesség

2004 májusában Magyarország népessége 10.104.000 fő volt a Központi Statisztikai Hivatal becslése szerint. Ez csökkenést jelent a 2001 februári népszámlálás 10.198.315-ös adatához képest. A népesség 1981 óta csökken, amikor a halálozási ráta először haladta meg a születési rátát. A születési ráta 1000 lakosra számítva 9,3 volt szemben az 1991-es 12,3-mal. A halálozási ráta 1993-ban tetőzött, 1000 lakosra jutó 14,5 halálozással, ami 2003-ra az előzetes adatok szerint 13,4-re csökkent. Az öregedő népesség egyre nagyobb terhet ró a nagyvonalú nyugdíjrendszerre és a korai nyugdíjazás intézményére. 1998-ban bevezetésre került a három pilléren nyugvó, állami-magán nyugdíjrendszer, amely fenntarthatóbb, hosszú távú nyugdíjrendszert eredményezett, feszültséget jelentett azonban a rendszerben rövidtávon az állami működtetésű felosztó-kirovó (PAYG) rendszer bevételeinek csökkentésével.

Etnikai tényező

Magyarország népessége homogén a régió többi országához képest. A nemzetiségek a népesség mintegy 8%-át teszik ki. A 2001-es népszámlálás adatai szerint a roma kisebbség a népesség mintegy 2%-át képviselte (noha egyes civil szervezetek és kormányhivatalok szerint ez a szám elérheti akár az 5%-ot is). A németajkúak jelentette második legnagyobb kisebbség a lakosság 0,7%-át képviseli. A kisebb szlovák, horvát, román, lengyel, ukrán, görög, szerb, szlovén, örmény, rutén és bolgár közösségek szintén számon tartott nemzetiségi kisebbségek. A legtöbb nemzetiségi nyelven folyik oktatás különböző szintekig. A roma közösségek életkörülményei jelentősen rosszabbak az általános népességénél. A romák kevésbé képzettek és jövedelmük és várható élettartamuk messze elmarad az átlagtól. Körükben a munkanélküliség 70% körüli. A kormány jelentős erőfeszítéseket tesz a romák

gyorsabb integrációja érdekében. A kisebbségi ügyekért felelős ombudsman aktív szerepet játszik a roma közösségek elleni hátrányos megkülönböztetésekkel kapcsolatos vádak kivizsgálásában. Az egyenlő bánásmódról szóló törvényt a parlament 2003 decemberében fogadta el.

Szegénység

A hét évnyi dinamikus gazdasági növekedés ellenére a lakosság mintegy 12 százaléka él a szegénységi küszöb alatt¹. Az idősebbek, a nagycsaládok és a romák a legérzékenyebbek. Az ország északkeleti régiójában az életszínvonal elmarad az Európai Unió átlagától.

Oktatás

Magyarország közoktatásának magas színvonala fontos szerepet játszott a külföldi tőke Magyarországra vonzásában, különös tekintettel az új technológiai ágazatokra. Az éves állami oktatási ráfordítás azonban GDP százalékában az 1990-es 5,8%-ról 1998-ra 5%-ra csökkent. A kormányok a felsőoktatásra fordítják figyelmüket az általános és középiskolai oktatás kárára. 1998 között 2002, a Fidesz kormány alatt az egyetemi hallgatók száma évről évre csaknem 30%-kal nőtt, anélkül, hogy jelentősebb mértékben nőtt volna az oktatásra fordított összeg. Általánosságban elmondható, hogy az oktatási rendszer struktúrája keveset változott a kommunista idők óta. Az iskola kötelező a hat és 16 év közöttiek számára. A gimnázium bocsátja ki az egyetemen továbbtanulók nagy részét. 1989 óta csökken a szakképzett munkásokat kibocsátó szakiskolák száma. Az egyetemi és főiskolai oktatás a 90-es években látványosan bővült. 2002/03-ra az egyetemi hallgatók száma háromszorosa volt az egy évtizeddel korábbinak. 1990/91-ben a 18-22 év közötti népesség 8,5%-a járt egyetemre vagy főiskolára. 2002/03-ra a beiratkozottak száma elérte a 35%-ot. 66 egyetem, főiskola és egyéb felsőfokú oktatási intézmény működik szemben a 1992-95 közötti 91-gyel, az intézményi konszolidációs programnak köszönhetően.

Egészségügy

A magyar lakosság egészségi állapota nemzetközi összehasonlításban gyenge. Az OECD országok között a magyarok átlagos várható élettartama 2001-ben 72,4 év volt, ezzel csak a törökök 68,3 évét előzve meg. Magyarországon a legmagasabb valamennyi OECD ország között a halálozási ráta 1978 óta. 1989 óta, a leggyakoribb halálokok a rák, a májbetegség és a cirrhosis. Magyarországon a legmagasabb az öngyilkosságok aránya 1960, az OECD statisztikákban szereplő első év óta. Az ország a szív és keringési megbetegedések okozta halálozásban is a lista élén áll. 2002-ben a születéskor várható élettartam 68,3 év volt férfiak és 76,6 év nők esetében. Az OECD-n belül ez a legnagyobb különbség a nők és férfiak várható élettartama között. Magyarországon a legmagasabb a csecsemőhalandóság az OECD országok közül, Mexikó és Törökország mellett. A csecsemőhalálozás azonban tovább csökkent az 1960-as 1000 élve születésre jutó 47,6-ról 2003-ra 1000 élve születésre jutó 7,3-ra. A magyar egészségügyi rendszer alulfinanszírozott, Magyarország a GDP 6,8%-át (azaz fejenként 911 dollárt) költött az egészségügyre vásárlóerő-paritáson (PPP) számítva,

¹ World Bank report on "Growth, Poverty and Inequality in Eastern Europe and the Former Soviet Union"

ezzel az OECD országok egészségügyi kiadásai tekintetében igencsak lemaradva. A gyógyszerek növekvő költsége komoly nyomást gyakorol az állami költségvetésre. Az állami támogatások megnyirbálása politikai robbanótöltetként hatott a kommunista időszak alatt olcsó gyógyszerekhez szokott országban. A magyarországi átlagos gyógyszerfogyasztás a második legmagasabb Európában (Franciaország után) és a gyógyszer számla tette ki az országos egészségügyi ráfordítások csaknem 20%-át 2004 első negyedében, szemben a hasonló országokra jellemző 10-15%-kal. A legfőbb kérdés annak szükségességével függ össze, hogy az ágazatot az intézményi ellátástól az alapszintű ellátás felé kell irányítani. Az 1000 főnyi lakosságra jutó kórházi ágyak száma a 90-es évek elején jellemző 11-ről 2001-re hatra csökkent. A kórházi szektort számos készpénz krízis sújtotta, és sztrájk fenyegette az elmúlt években. A kórházak részleges privatizációját lehetővé tevő törvényt az Alkotmánybíróság elvetette.

Munkaügyi kérdések

Noha a munkanélküliségi ráta Magyarországon továbbra is viszonylag alacsony, 2005. második negyedében 7,1 százalékos körüli, a foglalkoztatási arány 56,4%, ami jelentősen alatta marad az Európai Unió átlagot jelentő 63%-nak, a belső munkaerő mobilitás alacsony szintű és a meglévő juttatási rendszer kevés ösztönzést kínál a munkaerő piacra lépéshez. Jelentkeznek a regionális egyenlőtlenségek bizonyos jelei is a munkanélküliségben, a legsúlyosabb munkanélküliséget Észak-Magyarországon regisztrálták (2005 első felében 10,8% szemben az országos átlag 7,1%-kal), valamint az ifjúsági munkanélküliség területén, mivel 2004-ben a 15-24 év közötti magyaroknak csak mintegy 23,6%-a állt foglalkoztatásban szemben az EU-15-ök hasonló korcsoportjára jellemző 43 százalékkal.

A Munka törvénykönyve elismeri a szakszervezetek szerveződési jogát, és lehetővé teszi a szakszervezeti pluralizmust. Hat szakszervezeti szövetség létezik, ezek mindegyike a gazdaság más szektorát célozza. A legnagyobb szakszervezeti egység a Magyar Szakszervezetek Nemzeti Szövetsége, a korábbi monolitikus kommunista szakszervezet független utódja, amely mintegy 235.000 taggal rendelkezik. A teljes szakszervezeti tagságra utal az is, hogy 2003-ban mintegy 600.000 adófizető igényelt a szakszervezeti díjak befizetéséből származó adócsökkenést.

8. SZ. FÜGGELÉK:

Magyarország – 1991/2005
Az EBRD Technikai Együtműködési Alapjának és Hivatalos
Társfinanszírozásának áttekintése

1. Összesített kötelezettségvállalások a Technikai Együtműködési (TC) Alapból és aláírt Hivatalos Társfinanszírozási projektek;
2. A jövő forгатókönyve.

1. Melléklet: A Technikai Együtműködési (TC) Projektek részletezése
2. Melléklet: A hivatalos Társfinanszírozás (aláírt) projektjeinek részletezése

1. Összesített kötelezettségvállalások a Technikai Együtműködési Alapból és aláírt Hivatalos Társfinanszírozási projektek;

- 1991 óta a Bank aktívan együttműködik a multi- és bilaterális donorokkal mind az TC projektek (amelyek teljes kötelezettségvállalásának összege az 1991 - 07/2005-ös időszakban elérte a 8,9 millió eurót) mind a hivatalos társfinanszírozási kezdeményezések (az aláírt projektek teljes összege 2005 júliusában elérte a 736,4 millió eurót) területén.
- TC Alapok: négy donor (EU: 3,2 millió euró, Japán: 2,7 millió euró, Egyesült Királyság: 0,7 millió euró, valamint Németország: 0,6 millió euró) adja az összes kötelezettségvállalás 80%-át. Három ágazat számára hozott jelentősebb előnyöket az EBRD TC Alapja, ezek a Pénzügyi és Vállalkozási szektor (3,7 millió euró), a közlekedési ágazat (2,3 millió euró) valamint az Ipari termelés (1,4 millió euró). A TC támogatás előnyeit szintén élvezte a távközlési, az energetikai, az agrár, valamint a kereskedelmi szektor..
- Hivatalos társfinanszírozás: három nemzetközi pénzintézet a legnagyobb társfinanszírozó és a 460 millió euró összegű helyi hozzájárulással együtt ezek adják a teljes összeg 65%-át. 208 millió euróval az IFC a legnagyobb társfinanszírozó, követi a KfW 156 millió euróval és az EIB 100 millió euróval. További társfinanszírozók a JIC, az EC és a Magyar Fejlesztési Bank, több, mint 115 millió euróval. A hivatalos társfinanszírozás legfőbb célpontjai a közlekedési és a távközlési ágazatok.

TC ALAPOK és Donorok
Összes kötelezettségvállalás (1991-2005): 8,9 millió euró

DONOR	Kötelezettségvállalás euróban
Európai Bizottság	3.184.403
Japán	2.718.543
Egyesült Királyság	755.495
Németország	612.545
Franciaország	425.280
Kína, Taipei	386.949
Luxemburg	353.349
Spanyolország	137.953
Svájc	131.280
Finnország	97.824
Olaszország	75.509
Ausztria	60.463
Hollandia	9.976
Görögország	5.680
Dánia	5.534

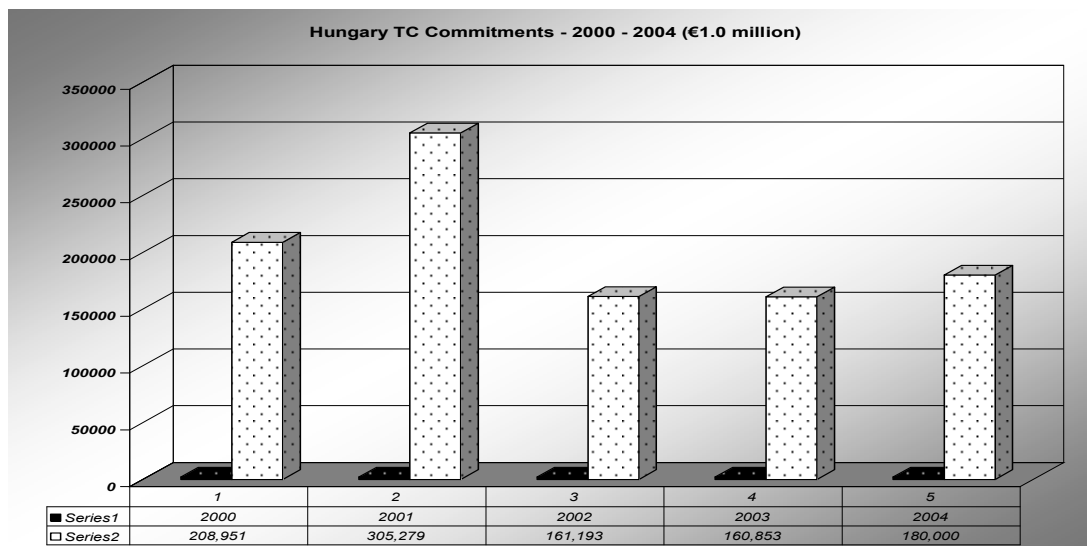
Hivatalos társfinanszírozás és Donorok
Aláírt projektek – aláírás évei: 1993-2005)
736,4 millió euró

DONOR	Kötelezettségvállalás millió euróban
IFC	208,7
KfW	152,8
HDB	115,0
EIB	100,0
JIC	80,0
Európai Bizottság	51,4
EIF	15,0
Caisse Depot et Consignations	5,9
DEG	4,2
JAIDO	2,9

A jövő forгатókönyve

2. A jövő forгатókönyve:

A 2000-2004 időszakban megerősödött azon tendencia, hogy a donorok csökkenő érdeklődést mutatnak a magyarországi finanszírozási kezdeményezések iránt.

A 2005 – 2006 közötti időszakra nehezen képzelhető el, hogy a bilaterális donorok éves kötelezettségvállalása meghaladná a 200.000 eurót. Spanyolország lehetne az egyik, Magyarországgal közös kezdeményezések kidolgozásában érdekelt Donor, különösen a MEI és a PPP típusú projekt struktúrák kialakításában.

2006-tól azonban Magyarország hozzájut a már allokált EU Strukturális és Kohéziós Alapokhoz csakúgy, mint az újonnan allokált Svájci Kohéziós Alaphoz.

EU Strukturális és Kohéziós Alapok:

Új tagállamként a 2004-2006 közötti időszakban Magyarország csaknem 3,21 milliárd euró összegű segélyhez jut, amelyből 1,9 milliárd az EU Strukturális Alapból származik. Az országgal kapcsolatos EBRD kezdeményezések szempontjából a következők tarthatnak számot érdeklődésre:

- Közlekedési infrastruktúra fejlesztése: 188,8 millió euró.
- Befektetésösztönzés: 98,7 millió euró.
- Kis- és középvállalatok fejlesztése: 119,9 millió euró

1. Melléklet: TC projektek megoszlása

Alap neve	Kötelezettségvállalás megnevezése	Kötelezettségvállalás euróban	Folyósított összeg euróban	Fin. pénzneme	Fin. kódja	Fin. jóváhagyás dátuma	Kötelezettségvállalás státusza	Ágazattípus megnevezése
Osztrák Technikai Segítségnyújtási Együttműködési Alap	Megvalósíthatósági előtanulmány - Távközlés	25.609	25.609	31.852	USD	01/07/91	Lezárva	Telecommunications
Osztrák Technikai Segítségnyújtási Együttműködési Alap	Kulturális idegenforgalom tanulmány	34.854	34.854	46.345	USD	30/05/94	Lezárva	Kereskedelem, idegenforgalom
Dán Technikai Segítségnyújtási Együttműködési Alap	TurnAround Management Programme (Nehéz helyzetben levő vállalatok szerkezetátalakítása) - Transelektro II	4.524	4.524	4.524	EUR	15/08/97	Lezárva	Ipari termelés
EBRD-ICEX Technikai Együttműködés	Külkereskedelem finanszírozás	137.953	137.953	137.953	EUR	12/08/94	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás

EU-EBRD Együttműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Duna folyammeder fejlesztési program - környezetgazdálkodás a vegyiparban	237.180	237.180	237.180	237.180	EUR	10/08/92	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
EU-EBRD Együttműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Duna folyammeder fejlesztési program – projektfinanszírozás és befektetés	155.336	155.336	155.336	155.336	EUR	15/09/92	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
EU-EBRD Együttműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Budapesti Nagybani Piac Projekt kibővítése - piac üzem racionalizálása/Piaci Információs Rendszer kialakítása	323.750	323.750	323.750	323.750	EUR	17/12/93	Lezárva	Ipari termelés
EU-EBRD Együttműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	M1-M15 monitoring tanulmány	165.765	165.765	165.765	165.765	EUR	15/11/95	Lezárva	Építőipar

EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Speciális szerkezetátalakítási program – alap portfólió - Befektetésfejlesztési és Megvalósítási Team (IDIT)	1.024.683	1.024.683	1.024.683	EUR	02/01/96	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Speciális szerkezetátalakítási program keretszerződés – befektetést megelőző vállalkozástámogatás - Team I	326.941	326.941	326.941	EUR	02/01/96	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Speciális szerkezetátalakítási program keretszerződés - befektetést megelőző vállalkozástámogatás - Team II	173.727	173.727	173.727	EUR	02/01/96	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	MAV Magyar Államvasutak – személyszállítási szolgáltatások tanulmány	345.948	345.948	345.948	EUR	10/02/97	Lezárva	Közlekedés, raktározás

EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Környezetvédelmi projekt előkészítése	106.369	106.369	106.369	EUR	13/02/97	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Környezetvédelmi projekt előkészítése	174.704	174.704	174.704	EUR	13/02/97	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	MAV személyszállítási szolgáltatásokról szóló tanulmány, II. fázis	150.000	150.000	150.000	EUR	08/02/00	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Finn Technikai Együtműködési Alap	Országos Munkaügyi Központ	46.870	46.870	46.870	EUR	02/12/92	Lezárva	Közösségi/szociális szolgáltatások
Finn Technikai Együtműködési Alap	Duna folyammeder fejlesztés - cellulóz és papír értékelés	50.954	50.954	50.954	EUR	20/01/93	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás

Finn Technikai Együttműködési Alap	Országos Munkaügyi Központ - projekt indítás	32.528	32.528	32.528	EUR	22/10/93	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Francia Technikai Együttműködés - Külügy	Budapesti nagybani piac	20.305	20.305	20.305	EUR	13/07/92	Lezárva	Ipari termelés
Francia Technikai Együttműködés - Külügy	Önkormányzati fejlesztés - Magyar Közösségi Bank	28.597	28.597	28.597	EUR	28/05/93	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Francia Technikai Együttműködés - Külügy	Budapesti tömegközlekedés - díjszabási rendszer átalakításáról készült tanulmány	85.797	85.797	85.797	EUR	09/07/93	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Francia Technikai Együttműködés - Külügy	Húsfeldolgozó ipar szerkezetátalakítása	185.795	185.795	185.795	EUR	10/12/93	Lezárva	Ipari termelés
Francia Technikai Együttműködés - Külügy	Energia hatékonysági projekt fejlesztése - finanszírozás az energiaszolgáltató cégeken keresztül	104.786	104.786	104.786	EUR	17/07/95	Lezárva	Energia

Német Technikai Segítségnyújtás és Együttműködési Megállapodás	Tiszai Vegyi Kombinat Rt. - befektetés előkészítése	69.791	69.791	69.791	69.791	EUR	16/03/94	Lezárva	Energetika
Német Technikai Segítségnyújtás és Együttműködési Megállapodás	Kombinált közlekedés megvalósíthatósága	52.774	52.774	52.774	52.774	EUR	24/10/94	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Német Technikai Segítségnyújtás és Együttműködési Megállapodás	Magyarországi Speciális Szerkezetátalakítási Program - megvalósíthatósági tanulmányok	170.423	170.423	170.423	170.423	EUR	03/11/94	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Német Technikai Segítségnyújtás és Együttműködési Megállapodás	Magyarországi Speciális Szerkezetátalakítási Program - megvalósíthatósági tanulmány - kibővítés	12.194	12.194	12.194	12.194	EUR	24/10/95	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás

Németország, KfW - EBRD Technikai Együtműködési Megállapodás	Magyar Hitel Bank - due diligence	307.363	307.363	307.363	EUR	01/05/96	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Hellenic Technikai Együtműködés	Biztosított tranzakciók: intézményfejlesztés Magyarországon	5.680	5.680	5.680	EUR	05/09/01	Lezárva	Közösségi/szociális szolgáltatók
Olasz Technikai Együtműködés	Budapesti nagybani piac	75.509	75.509	75.509	EUR	01/07/92	Lezárva	Ipari termelés
Japán-Európa Együtműködési Alap	GIRO Bankkártya	79.962	79.962	13.086.500	JPY	01/08/91	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Japán-Európa Együtműködési Alap	Budapesti városi infrastruktúra	545.261	545.261	90.930.698	JPY	01/01/92	Lezárva	Építőipar
Japán-Európa Együtműködési Alap	M1-M15 autópálya koncesszió	462.064	462.064	53.702.500	JPY	01/01/92	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Japán-Európa Együtműködési Alap	Export hitel garancia	21.490	21.490	2.979.903	JPY	01/02/92	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Japán-Európa Együtműködési Alap	Mezőgazdasági szerkezetátalakítás	209.998	209.998	32.113.614	JPY	01/10/92	Lezárva	Mezőgazdaság, erdészet, halászat
Japán-Európa Együtműködési Alap	Clearing és letéti központ a Budapesti Értéktőzsde számára	176.702	176.702	21.970.760	JPY	01/01/93	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás

Japán-Európa Együttműködési Alap	Nemzeti Garancia Rendszer kialakítása kis- és középvállalatoknak	4.181	4.181	4.181	512.175	JPY	01/07/93	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Japán-Európa Együttműködési Alap	Környezetvédelmi képzés bankároknak	99.000	99.000	99.000	12.125.520	JPY	01/08/93	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Japán-Európa Együttműködési Alap	Budapesti tömegközlekedési rehabilitációs projekt - parkolási szabályozási rendszer	125.000	125.000	125.000	14.942.402	JPY	01/08/93	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Japán-Európa Együttműködési Alap	Budapesti tömegközlekedési rehabilitációs projekt - kommercializációs tanulmány	246.987	246.987	246.987	29.877.329	JPY	01/08/93	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Japán-Európa Együttműködési Alap	TurnAround Menedzsment Program – Ajka	27.822	27.822	27.822	3.386.883	JPY	01/09/93	Lezárva	Ipari termelés
Japán-Európa Együttműködési Alap	TurnAround Menedzsment Program – Caola	4.198	4.198	4.198	510.542	JPY	01/09/93	Lezárva	Ipari termelés
Japán-Európa Együttműködési Alap	Mezőgazdasági szerkezetátalakítási projekt - tanácsadási segítségnyújtás négy banknak	239.437	239.437	239.437	29.253.978	JPY	17/11/93	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás

Japán-Európa Együttműködési Alap	Mezőgazdasági szerkezetátalakítási projekt - képzési segítségnyújtás négy banknak	207.818	207.818	25.208.062	JPY	17/11/93	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Japán-Európa Együttműködési Alap	Budapesti nagybani piac bővítési projekt - projektervezés, tender elkészítése és felügyelete	167.908	167.908	20.802.694	JPY	01/12/93	Lezárva	Ipari termelés
Japán-Európa Együttműködési Alap	TurnAround Menedzsment Program - Tanszektro	49.748	49.748	5.619.089	JPY	01/05/95	Lezárva	Ipari termelés
Japán-Európa Együttműködési Alap	TurnAround Menedzsment Program - Eger East-West Limited	25.624	25.624	2.894.259	JPY	01/05/95	Lezárva	Ipari termelés
Japán-Európa Együttműködési Alap	TurnAround Menedzsment Program - Transelektro II	10.815	10.815	1.609.108	JPY	15/08/97	Lezárva	Ipari termelés
Luxemburg - Európai Bank Technikai Együttműködés	TurnAround Menedzsment Program Közép-, Kelet- és Dél- Európában	58.951	58.951	58.951	EUR	13/09/00	Lezárva	Ipari termelés
Luxemburg - Európai Bank Technikai Együttműködés	Fémfeldozó	54.398	54.398	54.398	EUR	12/05/03	Lezárva	Ipari termelés

Luxemburg - Európai Bank Technikai Együttműködés	TurnAround Menedzsment Program - Matrametal	60.000	52.630	60.000	EUR	09/09/03	Elkötelezve	Ipari termelés
Luxemburg - Európai Bank Technikai Együttműködés	TurnAround Menedzsment Program - Aranypók Kereskedelmi Vállalat	60.000	39.684	60.000	EUR	31/03/04	Elkötelezve	Ipari termelés
Luxemburg - Európai Bank Technikai Együttműködés	TurnAround Menedzsment Program - Ajka Electronikai Kft.	60.000	31.347	60.000	EUR	16/06/04	Elkötelezve	Ipari termelés
Luxemburg - Európai Bank Technikai Együttműködés	TurnAround Menedzsment Program - Emika Elektromechanikai	60.000	29.131	60.000	EUR	13/10/04	Elkötelezve	Ipari termelés
Holland Technikai Segítségnyújtási Együttműködés	Nemzeti Garancia Program kidolgozása kis- és középvállalatok számára	9.970	9.970	9.970	EUR	01/11/92	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Svájci Technikai Együttműködés	Kombinált közlekedési megvalósíthatósági tanulmány	131.280	131.280	200.767	CHF	17/10/94	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Taipei China-European Bank Együttműködés	Magyar Távközlési Társaság	52.281	52.281	72.500	USD	01/04/92	Lezárva	Távközlés
Taipei China-European Bank Együttműködés	Magyar Távközlési Társaság - due diligence tanulmány	198.772	198.772	222.000	USD	01/01/93	Lezárva	Távközlés

Taipei China-European Bank Együttműködés	TurnAround Menedzsment Program - Mályi Brick	46.262	46.262	53.164	USD	15/01/02	Lezárva	Ipari termelés
Taipei China-European Bank Együttműködés	TurnAround Menedzsment Program - Salgótarján Konfekcióipari Felina	44.932	44.932	52.399	USD	15/01/02	Lezárva	Ipari termelés
Taipei China-European Bank Együttműködés	Felina	44.699	40.371	54.269	USD	11/03/03	Folyósítás alatt	Ipari termelés
Egyesült Királyság-EBRD Technikai Együttműködési Alap (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Regionális – a pozíció lezáró nettósítás jogi szabályozása	50.000	50.000	31.044	GBP	08/11/99	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Egyesült Királyság-EBRD Technikai Együttműködési Alap (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Magyar Pénzügyi Felügyelet - felügyeleti segítségnyújtás	100.000	100.000	63.610	GBP	19/01/01	Lezárva	Közösségi/szociális szolgáltatások
Egyesült Királyság-EBRD	Jogi tanácsadási szolgáltatások Magyarországnak az új	49.684	49.684	30.512	GBP	20/03/01	Lezárva	Közösségi/szociális szolgáltatások

Technikai Együttműködési Alap (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	átfogyó értékpapírtörvény megalkotásával kapcsolatban	149.915	135.646	96.459	GBP	03/05/01	Folyósítás alatt	Közösségi/szociális szolgáltatások
Egyesült Királyság-EBRD Technikai Együttműködési Alap (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Biztosított tranzakciók: intézményfejlesztési projekt	17.000	17.000	13.224	GBP	01/05/94	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Egyesült Királyság-Know How Technikai Együttműködési Megállapodás (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Budapesti tömegközlekedés rehabilitációs projekt - kommercializációs tanulmány	3.378	3.378	2.654	GBP	01/09/94	Lezárva	Energetika

Egyesült Királyság- Know How Technikai Együtműködési Megállapodás (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Transelektro csoport - technikai tanulmány	88.693	73.030	GBP	07/09/94	Lezárva	Energetika
Egyesült Királyság- Know How Technikai Együtműködési Megállapodás (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Az ingó vagyon megterhelésére vonatkozó nyilvántartás kidolgozásához nyújtott segítség	49.793	33.013	GBP	12/12/95	Lezárva	Közösségi/szociális szolgáltatások
Egyesült Királyság- Know How Technikai Együtműködési Megállapodás (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Aktuális technikai tájékoztatás a gázzolgáltató szektorról	18.480	13.030	GBP	25/09/96	Lezárva	Energetika
Egyesült Királyság- Know How Technikai Együtműködési Megállapodás (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Ingó vagyon megterhelésére vonatkozó új törvény szerinti nyilvántartás megvalósításához	200.389	125.956	GBP	29/01/97	Lezárva	Közösségi/szociális szolgáltatások

2. Melléklet: Hivatalos Társfinanszírozási projektek megoszlása

Ügylet megnevezése	Aláírás dátuma	Státusz	Szervezet neve	Ország	Finanszírozás típusa	Összeg euróban	Összeg az adott pénznemben	Pénznem
Magyar Távközlési Tőkeberuházás	31/12/93	Aláírva	International Finance Corporation	EGYESÜLT ÁLLAMOK	Nemzetközi pénzügyi tőke	26.033.341	26.033.341	EUR
Magyar Távközlési projekt	25/04/93	Aláírva	Japan Bank for International Cooperation	JAPÁN	Paralell hitel	43.459.810	85.000.000	DEM
Magyar Távközlési projekt	31/12/93	Aláírva	Japan Bank for International Cooperation	JAPÁN	Paralell hitel	36.652.665	44.500.000	USD
Central Business Center	31/12/94	Aláírva	JAIDO	JAPÁN	Paralell hitel	2.980.832	5.830.000	DEM
M1-M15 autópálya projekt	23/12/93	Aláírva	Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	NÉMETORSZÁG	Részesedés	3.567.362	6.977.154	DEM
M1-M15 autópálya projekt	23/12/93	Aláírva	Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	NÉMETORSZÁG	Részesedés	9.399.462	11.411.887	USD

M1-M15 autópálya projekt	23/12/93	Aláírva	Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	NÉMETORSZÁG	Részesedés	10.001.043	19.560.340	DEM
M5 koncessziós autópálya B.O.T.	11/12/95	Aláírva	Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	NÉMETORSZÁG	Részesedés	4.269.436	28.005.664	FRF
M5 koncessziós autópálya B.O.T.	11/12/95	Aláírva	Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	NÉMETORSZÁG	Részesedés	28.278.734	185.496.336	FRF
MAV – Vasuti kocsik modernizációs és marketing projekt	31/12/98	Aláírva	Európai Befektetési Bank	LUXEMBURG	Nemzetközi pénzügyi hitel	100.000.000	100.000.000	EUR
MAV – Vasuti kocsik modernizációs és marketing projekt	31/12/98	Aláírva	European Commission	BELGIUM	Segély	40.000.000	40.000.000	EUR
Investel szindikált hitel konstrukció	31/12/95	Aláírva	International Finance Corporation	UNITED STATES	Nemzetközi pénzügyi hitel	182.690.112	182.690.112	EUR
Budapest Bank környezetvédelmi és energetikai hitelkeret	31/12/96	Aláírva	Európai Bizottság	BELGIUM	Paralell hitel	7.500.000	7.500.000	EUR

Magyar Külereskedelmi Bank (MKB) főkeemelés	31/12/97	Aláírva	DEG	NÉMETORSZÁG	Tőke	4.200.000	4.200.000	EUR
Budapesti Intermodális Logisztikai Központ – Alapvető infrastruktúra	31/12/99	Aláírva	Európai Bizottság	BELGIUM	Segély	3.900.000	3.900.000	EUR
M1-M15 autópálya átstrukturált projekt	23/12/93	Aláírva	Caisse des Dépôts et Consignations	FRANCIAORSZÁG	Részesedés	5.979.033	5.979.033	EUR
M1-M15 autópálya átstrukturált projekt	23/12/93	Aláírva	Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	NÉMETORSZÁG	Részesedés	21.793.879	21.793.879	EUR
Euroventures Hungary III	17/12/03	Aláírva	Európai Befektetési Alap	LUXEMBURG	Nemzetközi pénzüntezeti tőke	15.000.000	15.000.000	EUR
M5 II fázis	21/09/04	Aláírva	Magyar Fejlesztési Bank	MAGYARORSZÁG	Paralell hitel	100.000.000	100.000.000	EUR
M5 II fázis	17/12/04	Aláírva	KfW Bankengruppe	NÉMETORSZÁG	Részesedés	3.439.394	3.439.394	EUR
M5 II fázis	09/12/04	Aláírva	KfW Bankengruppe	NÉMETORSZÁG	Paralell hitel	16.834.928	16.834.928	EUR

M6 autópálya	18/07/05	Alírva	Magyar Fejlesztési Bank	MAGYARORSZÁG	Paralell hitel	15.237.500	15.237.500	EUR
M6 autópálya	18/07/05	Alírva	KFW Bankengruppe	NÉMETORSZÁG	Paralell hitel	55.296.053	55.296.053	EUR
						736.513.583		

9. SZ. FÜGGELÉK: MAGYARORSZÁG KERESKEDELMI TÖRVÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE

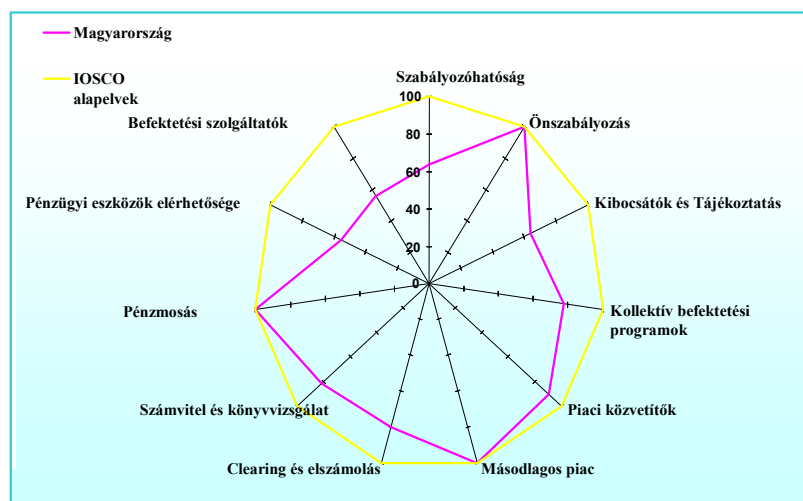
Az EBRD kidolgozta és rendszeresen frissíti a működési területét jelentő országokban végbemenő törvényi átalakulással kapcsolatos értékeléseit, különös figyelmet fordítva a befektetési tevékenységek szempontjából lényeges, kiválasztott területekre, a tőkepiacokra, a társasági törvényre és a vállalatirányítással, koncessziókkal, csődeljárással, biztosított ügyletekkel és távközléssel kapcsolatos szabályozásra. A meglévő eszközökkel értékelhető mind a törvények "könyv szerinti" minősége (azaz "kiterjedtsége"), mind pedig a törvények aktuális érvényesülése ("hatékonysága"). Az értékelések valamennyi hozzáférhető eredménye megtalálható a www.ebrd.com/law website-on. Ezen függelék a magyarországi eredmények összefoglalását tartalmazza, kiegészítve a Bank értékelést végző jogi szakértőinek kritikai észrevételeivel.

Tőkepiacok

A magyar értékpapírpiacokra vonatkozó legfőbb törvény a Tőkepiacokról szóló 2001. évi, módosított CXX törvény (a "tpt."). A 2002. januárjában hatályba lépett tpt helyettesítette az 1996. évi értékpapírtörvényt, az 1994. évi árutőzsde törvényt, valamint a befektetési alapokról szóló 1991. évi törvényt. A tpt még szorosabban követi az Európai Unió befektetési szolgáltatásokról, a nyilvános részvénykibocsátásról, az értékpapírok tőzsdei kereskedelméről, a befektetési alapokról, a befektetők védelméről, valamint a pénzügyi szektor felügyeletéről szóló releváns irányelveit. Magyarország Európai Unióhoz történt 2004. májusi csatlakozását követően a Tőkepiaci törvény bevezette az Európai Unión belüli szabad pénzügyi szolgáltatás hátrányos megkülönböztetés kizárásával történő nyújtásának szabadságára vonatkozó általános elvet.

A magyarországi tőkepiacok szabályozóhatósága a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF), amely 2000. áprilisában jött létre. A PSZÁF három különböző, az értékpapírpiacra, a banki, illetve a biztosítási szektorban korábban létezett hatóságot helyettesít. A PSZÁF azonban nem rendelkezik hatáskörrel saját szabályozás kibocsátására. Ezért a PSZÁF hatalmának megerősítése elengedhetetlen az értékpapír piaci szabályozás további fejlesztése szempontjából.

Az értékpapír piaci szabályozás minősége – Magyarország (2004)

Megjegyzés: Az egyes tengelyek vége az ideális eredményt képviseli, azaz az IOSCO Értékpapírszabályozásra vonatkozó célkitűzések és alapelvek-ben meghatározott szabványainak megfelel. Minél telítettebb a "háló", az adott ország értékpapírpiacának törvényi szabályozása anél inkább megfelel ezen alapelveknek.

Forrás: EBRD Értékpapír piaci törvényi szabályozás értékelése 2004

Az értékpapíripiacot szabályozó törvények 2004-értékelése szerint Magyarország "közepes mértékben" felelt meg az Értékpapír Bizottságok Nemzetközi Szervezete (IOSCO) által kiadott értékpapír szabályozási célkitűzéseknek és alapelveknek, a fenti ábra bemutatja a szabályozóhatóság, a pénzügyi megoldások és a befektetési szolgáltatók területein tapasztalható gyenge pontokat.

A 2004-es értékelés aktualizálására 2005-ben került sor. A tőkepiaci törvény befektetők védelmét javítani hivatott módosításai ösztönzik az új bevezetéseket a Budapesti Értéktőzsdén és a magyar szabályozást a 2005. július 1-én hatályba lépett Európai Unió szabályokhoz igazítják. A módosítások kiterjesztik az "insider - bennfentes", "bennfentes kereskedelem", valamint a "piac manipulációja" fogalmak meghatározását az Európai Unió törvényben szereplő meghatározásokkal összhangban. A PSZÁF felé történő információ szolgáltatási kötelezettség megszilárdult és a PSZÁF nemzetközi együttműködésére vonatkozó követelményekkel és a szankcionálási politikákkal kapcsolatos új szabályozás is életbe lépett. Végül, a nyilvános részvénykibocsátáshoz elkészített prospektusok kiadására és az értékpapírok tőzsdére vitelére vonatkozó új szabályok kerültek bevezetésre, szabályozva a határokon átnyúló nyilvános részvénykibocsátást és részletesebben határozva meg a zártkörű értékpapír kibocsátás követelményeit.

Társasági törvény és vállalatirányítás

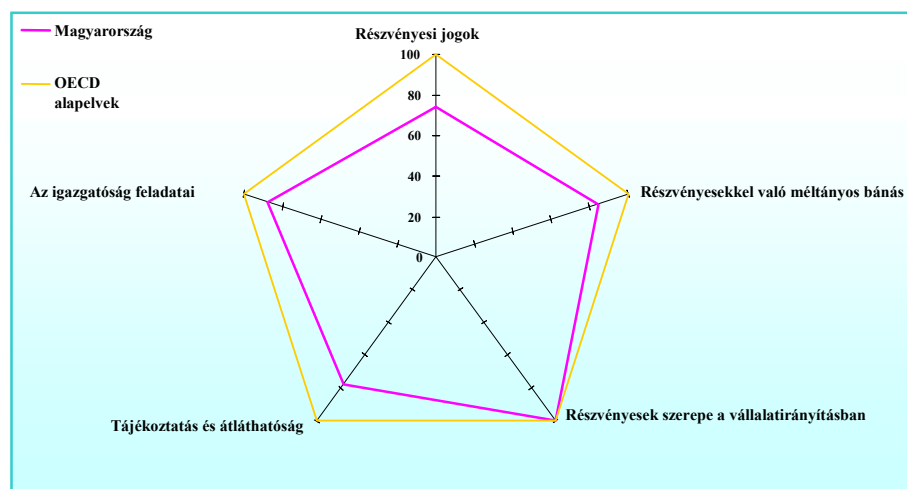
A vállalat irányítást szabályozó legfőbb törvényt az 1997-ben elfogadott és 2001. július 12-én illetve 2004 januárjában módosított, CXLIV sz., a gazdasági társulásokról szóló törvény (Társasági törvény) tartalmazza. A Társasági törvény meghatározza a Magyarországon leggyakrabban alkalmazott két társasági forma, a korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság alapvető szabályait.

A vállalatirányítási kérdésekkel foglalkozó új törvénytervezet jelenleg van kidolgozás alatt az Igazságügyminisztériumban. A nagy és tőzsdén jegyzett társaságokra vonatkozó szabályok megszilárdítását, valamint a kisebb társaságokra vonatkozó kötöttségek csökkentését célzó új törvény várhatóan 2006-ban kerül elfogadásra.

Összehasonlítva a jelenlegi magyarországi társasági törvényeket az OECD Principles of Corporate Governance (vállalatirányítási alapelvek)-ben foglaltakkal, a magyarországi törvények a bank működési területét képező országokban elfogadott legjobbak közé tartoznak a Bank által 2004-ben elvégzett, a vállalatirányítási szektorra koncentrált értékelése szerint (lásd az alábbi ábrát). Az értékelésben a fő hangsúlyt a törvényi keretek kapták (azaz a "könyv szerinti" törvény, vagyis annak "kiterjedtsége"), és kevésbé az adott társaságok gyakorlata, illetve a törvény tényleges érvényesítése (azaz a törvény "hatékonysága").

2005-ben az EBRD felmérést indított a hozzátartozókkal folytatott ügyletekre vonatkozó vállalatirányítási szabályozás hatékonyságáról. Noha Magyarország hatékony mechanizmusokat kínál a kisebbségi részvényeseknek az információ megszerzésére, a helyreigazítási mechanizmusok fejlesztésre szorulnak. Ezért annak ellenére, hogy Magyarországon a vállalatirányítási kérdések tekintetében jók a törvények, további erőfeszítést igényel annak biztosítása, hogy ezen jó törvények a gyakorlatban is teljes hatékonysággal működhessenek.

A vállalatirányításra vonatkozó szabályozás minősége – Magyarország (2004)

Megjegyzés: Az egyes tengelyek széle az ideális eredményt tükrözi, azaz az OECD vállalatirányítási alapelvekben foglaltaknak történő megfelelést. Minél telítettebb a "háló", az adott ország vállalatirányítási törvényei annál közelebb állnak ezen alapelvekhez.
Forrás: EBRD Vállalatirányítási szektorelemzés, 2004 értékelés

Koncessziók

A magyarországi koncessziós törvényi szabályozás többért: a szabályozást az általános koncessziós törvény és az ágazatspecifikus törvények együttese biztosítja. Úgy tűnik létezik valamilyen kormányzati politikai keret, noha erre nézve írásos bizonyíték nem lelhető fel, a jogi környezet fejlesztésére és a Public Private Partnership ("PPP") elgondolás terjesztésére, amelynek megfelelően a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium 2003-ban egy PPP task force-ot hozott létre. A minisztériumon belüli PPP titkárság azonban 2005 során feloszlott és feladatait egy másik részleg vette át.

Az 1991. évi módosított Koncessziós törvény (a "Koncessziós törvény") általános kerettörvény és utalásokat tartalmaz különböző ágazatspecifikus törvényi szabályozásokra. A Koncessziós törvény látszólag kimerítő listát tartalmaz azon tevékenységekről/szektorokról, amelyekben a koncessziós megoldások alkalmazhatók. Az ágazatspecifikus koncessziókra vonatkozó törvényi szabályozás további meghatározással szolgál az egyes szektorokra vonatkozó koncessziós megoldásokról és keresztutalásokat tartalmaz a Koncessziós törvényre.

A Koncessziós törvény szabályokat tartalmaz a szerződési folyamatokra, a koncesszió odaítélésének eljárására, valamint rendelkezik a nemzetközi választott bíróság, mint a jogviták rendezésére hivatott fórum lehetőségéről. Szabályozza továbbá a tenderfolyamatot és hivatkozik a különleges tendertörvényre és a Polgári Törvénykönyv azon bekezdéseire, amelyek a koncessziós megállapodásra szintén alkalmazandók.

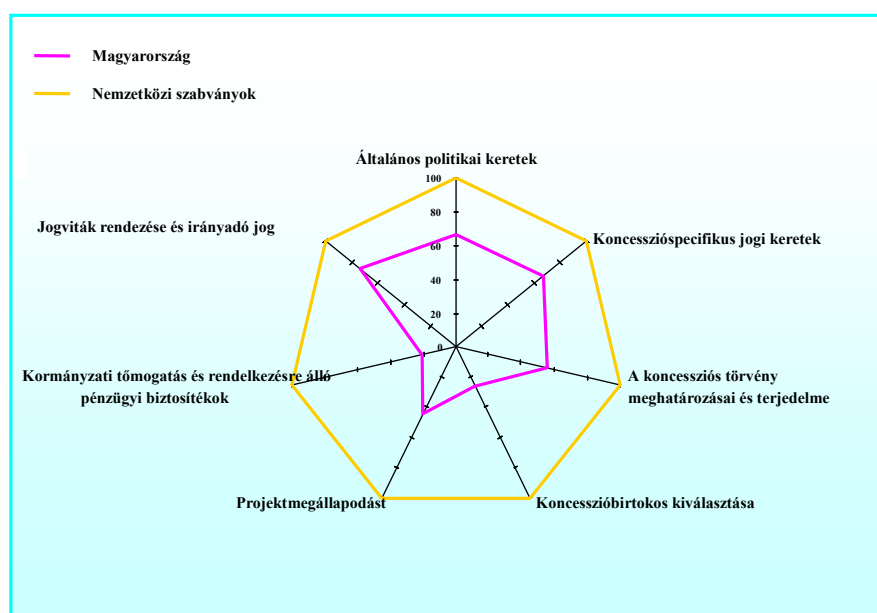
A Koncessziós Törvény valamelyest felületesnek és rugalmatlannak tűnik. Például a koncessziós jogok harmadik személyre történő engedményezése korlátozott. Egyéb nehézségek is jelentkeznek, például a stabilitási klauzula koncepciójának hiánya és a tisztánlátás hiánya a koncesszió meghatározását és a méltányos kompenzációs mechanizmus alkalmazását illetően. A Koncessziós törvény kevés rendelkezést tartalmaz a projekt megállapodásokra vonatkozóan (különösen nem kielégítő a megszűnési/kompenzációs rendelkezések tekintetében). A Koncessziós törvény komoly fejlesztésre szorul, különösen a koncesszió birtokosának kiválasztása, az állami támogatás és a pénzügyi biztosítékok rendelkezésre állása területén, konkrétan az

előqualifikációs eljárás bevezetése, az ajánlatkérés részletes eljárása és a nem várt ajánlatok szabályozása területén.

Néhány pozitív elem azonban világosabbá teszi a törvényt: az ágazatspecifikus törvény lehetőséget ad arra, hogy a Koncessziós törvény függvényében világosan azonosíthatók legyenek azon szektorok, amelyek PPP-re jogosultak, valamint a koncesszió odaítéléséről szóló értesítés nyilvánosságra hozatalának követelményei és a nyilvánosság számára hozzáférhető nyilvántartások vezetése.

Így, noha Magyarország rendelkezik koncessziókkal, a jelenlegi Koncessziós törvény valamelyest elavult és több tekintetben nem világos. A törvényi keretek sokrétúsége sem ideális, ezért üdvözlendők a kormányzat reformra irányuló tervei. Az Európai Unió csatlakozással és a jogharmonizációval, valamint a 2004-es új Közbeszerzési törvény elfogadásával összefüggésben egy új PPP-t lehetővé tevő törvény, amely a modern, nemzetközileg elfogadott szabványokra épül, hozzájárulna a PPP struktúrák magyarországi fejlődéséhez.

Koncessziós törvényi keretek minősége – Magyarországon (2004)

Megjegyzés: az egyes tengelyek széle képviseli az ideális eredményt az UNCITRAL magánfinanszírozású infrastruktúra projektjeire kiadott törvényi útmutatóban meghatározott nemzetközi szabványokhoz képest. Minél telítettebb a "háló", annál jobban megfelelnek a koncessziós törvények az adott országban ezen szabványoknak.

Forrás: EBRD koncessziós ágazat értékelése 2004

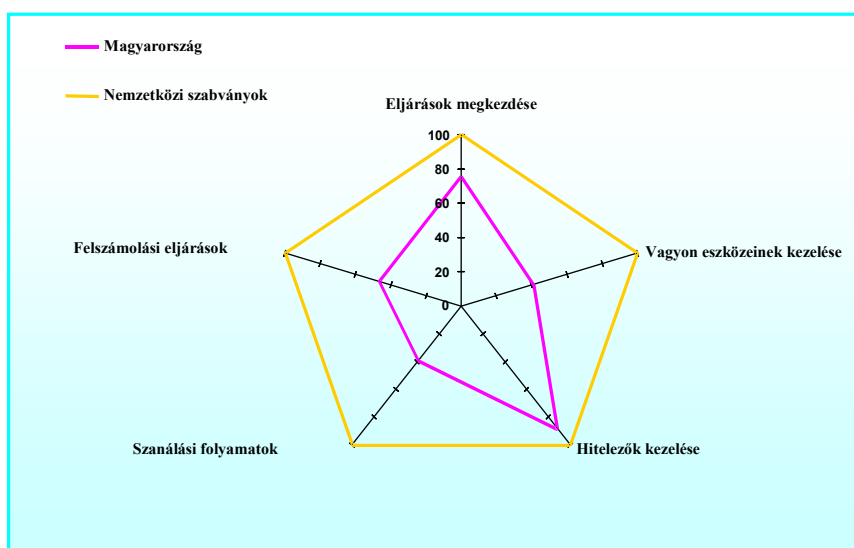
Az EBRD a közelmúltban a koncessziós törvényekről végzett értékelése, amelynek célja az EBRD működési területét képező 27 országban alkalmazott rendszer értékelése volt (a törvények formai értékelése, nem azok gyakorlati alkalmazásának minősítése), arra mutatott rá, hogy a magyar koncessziós törvények "alacsony mértékben" feleltek meg az ágazatban elfogadott nemzetközi szabványoknak. Amint a fenti pókháló grafikon mutatja, miközben a koncesszióval kapcsolatos szabályok általában csakúgy, mint a jogviták rendezésére vonatkozó szabályok viszonylag széles körben szabályozottak, a legtöbb egyéb területen, különös tekintettel a koncesszióbirtokos kiválasztására és a rendelkezésre álló pénzügyi megoldásokra és az állami támogatásra, látványos fejlesztést igényelnek annak érdekében, hogy a magánszektor részvételét lehetővé tevő modern jogi keretekkel kapcsolatos követelmények teljesüljenek.

Fizetéseképtelenség

A csődeljárásra és a fizetéseképtelenségre Magyarországon a csődeljárási szabályok, a felszámolási szabályok és a tagok önkéntes végelszámolásáról szóló módosított törvény ("Csődtörvény") rendelkezik. A törvény egy ideje a magyar kormány felülvizsgálatának tárgyát képezi és a javasolt módosításokon jelenleg dolgozik egy helyi munkacsoport. 2005 vége előtt azonban nem várható új törvény elfogadása.

A jelenlegi állás szerint, a Csődtörvény az EBRD 2003-as ágazati értékelő felmérésében foglalt nemzetközi szabványokkal történt összehasonlításban "alacsony megfelelést" mutatott. Az alábbi ábra a projekt során összegyűjtött adatokat tükrözi és a Csődtörvény nemzetközi szabványoknak történő megfelelést mutatja öt kulcsfontosságú területen:

Magyarország Csődtörvényének megfelelése a nemzetközi szabványoknak A csődtörvény minősége - Magyarország (2004)

Megjegyzés: Az egyes tengelyek széle az ideális eredményt jelzi, azaz a Világbank hatékony fizetéseképtelenségi és hitelezői jogi rendszerének alapelveiben és irányelveiben foglaltaknak, valamint az UNCITRAL "törvényi irányelvek a Csődtörvényrel kapcsolatban" munkacsoport által megfogalmazottaknak, valamint egyéb nemzetközi szabványoknak történő megfelelés. Minél telítettebb a "háló", annál közelebb állnak az adott ország csődtörvényei ezen szabványokhoz.
Forrás: EBRD csődeljárás szektor értékelési projekt, 2003/4

Amint a fenti ábra mutatja, a törvény a fizetéseképtelenség számos kulcsterületén hiányosságot mutat. Konkrétan a Csődtörvény nem szolgál világos definícióval a "fizetéseképtelenség" fogalmáról. Ezenkívül a törvény 60 napot ad a bíróságnak a kezdeti fizetéseképtelenségi beadvány elbírálására. Ez az időtartam túl hosszú és nem felel meg a tárgyban uralkodó nemzetközi szabványoknak. A biztosított hitelezőkkel kapcsolatos eljárás sem felel meg a nemzetközi sztenderdeknek, mivel a Csődtörvény szerint a biztosított eszközök viselik a csőd tárgyát képező vagyonnal kapcsolatos adminisztrációs költséget.

Amint az EBRD működési területét jelentő országok csődtörvényeire is jellemző, a Csődtörvény különösen nem kielégítő a szanálás kérdésének kezelésében. Az ésszerű szanálásnak lehetővé kell tennie a talpraállás elősegítése érdekében a kötelezettségek feladását ésszerű időben. A jelenlegi magyarországi rendszerben tulajdonképpen semmilyen folyamatos finanszírozás nem áll rendelkezésre, a szanálás során és az átalakítási terv elfogadásához megkövetelt hitelezői támogatás százaléka túl magas.

Mindkét kérdést kezelni szükséges. Végül Magyarország és a külföld növekvő üzleti kapcsolatait figyelembe véve érdemes lenne a törvénynek foglalkoznia a határon átnyúló csődeljárásokkal is (noha ez valóban nem annyira sürgető kérdés, mint az itt tárgyalt egyéb hiányosságok).

A magyarországi csődtörvény végrehajtási gyakorlatának vizsgálatakor egyéb aggályok is felmerülnek. Az EBRD 2004-ben lefolytatott, a fizetésképtelenséget vizsgáló jogi mutatói felmérése, ami a fizetésképtelenségi gyakorlat "hatékonyságát" (azaz a törvény gyakorlati alkalmazását) vizsgálta, a magyarországi fizetésképtelenség szabályozás két egyedülálló jellemzőjét tárta fel. Először is Magyarország a kevés hely egyike, ahol a hitelező által kezdeményezett csődeljárások tekintetében jobb az eredmény, mint az adós által kezdeményezett eljárások területén. Ez összhangban van a magyarországi szanálási törvény rendkívül gyenge minőségével, a hitelezők azonban nem szabad, hogy tévesen magabiztossá váljanak ebben a helyzetben. Noha úgy tűnik, hogy a hitelezők viszonylag egyszerűen és olcsón kezdeményezhetnek csődeljárást, az összes magyarországi csődeljárásban résztvevő több mint 80%-a nem rendelkezik elegendő eszközzel a csődeljárás időpontjában a felszámolás költségeinek fedezésére. Más szóval a magyarországi csődeljárások túlnyomó többségében a biztosítékkal nem rendelkező hitelezők (szállítók, közművek, stb.) semmit, vagy csak keveset tudnak kintlevőségeikből beszedni.

Az adós kezdeményezésű csődeljárásokat bemutató grafikonból kitűnő rossz helyzet az adósok számára nemcsak a törvény gyengéit jelzi, hanem utal a jogi eljárás lassúságára és bonyolultságára, ami az átalakítást (és ennek megfelelően az üzletvitel folyamatosságát) rendkívül valószínűtlenné teszi.

Mindezen tényezők a törvény hiányosságaival együtt ellene hatnak egy olyan jól működő csődrendszernek, amely elrettenti az adósokat attól, hogy ne jóhiszeműen cselekedjenek és arra ösztönzi a csődeljárásban érintett adósokat, akik alapvetően életképes vállalkozással rendelkeznek, hogy elősegítsék vállalkozásuk megmentését.

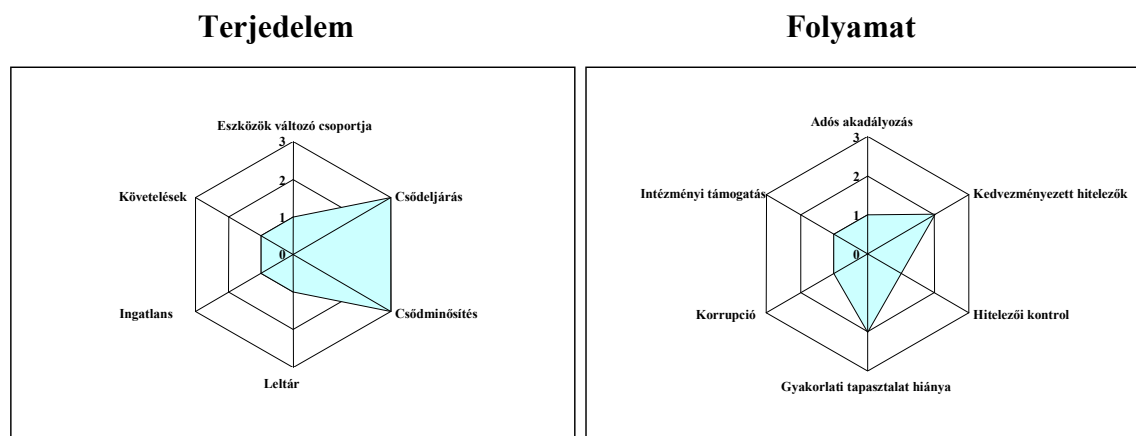
Biztosított ügyletek

A magyar törvény átfogó, rugalmas és modern rendszert tartalmaz a különböző típusú vagyontárgyak zálogjoggal történő megterhelésére. Az ingó vagyontárgyakra bejegyzett zálogjogot a központi elektronikus nyilvántartás tartalmazza, amelyet 1997. májusa óta működtet a Magyar Országos Közjegyzői Kamara. Az elmúlt években a törvény jelentős javulásokat ment keresztül:

- Az elfogadható biztosítéki fedezetek skálája bővült, mára lehetővé vált a változó vagyontárgyak alkotta csoport megterhelése.
- A vállalati biztosíték elsőbbségi szabályai világosabbá váltak.
- Megszűnt a kértértelműség a követelések és kintlevőségek megterhelésével kapcsolatban.
- A végrehajtási szabályok lényegesen leegyszerűsödtek és mára lehetővé vált a bíróságok kívüli végrehajtás (például, ha a hitelező a biztosítékot közvetlenül értékesíti a visszafizetés érdekében) és a beszámolók szerint jól működik.

2004 márciusában Magyarország bevezette az Európai Unió pénzügyi biztosítékkal kapcsolatos irányelvét. Az új törvény szerint a pénzügyi biztosíték a zálog különleges formája, amelyre az általános szabályok is vonatkoznak.

A biztosíték érvényesítési folyamatának akadályai – Magyarország (2003)

Megjegyzés: Minél telítettebb pókháló, annál súlyosabbak a gondok az egyes kategóriákban. A "folyamat" tényezői azon hatást mérik, amelyet az egyes akadályok gyakorolnának a végrehajtási eljárásra. A "terjedelem" tényezők azt jelzik, hogy milyen hatékony lenne a végrehajtás, ha a különböző típusú fedezetekre, illetve az adós fizetésekre vonatkozna.

Forrás: EBRD Jogi Mutatói Felmérés 2003

A legfőbb területek, ahol további javulás lenne lehetséges a vállalati biztosítás érvényesítésének területe, ami továbbra is meglehetősen kockázatos. Ezenkívül nincs rendelkezés a jogok és követelések zálogjoggal történő megterhelésének bejegyzésére, ezért ezek nem jelentenek vonzó biztosítéktípust. Végül a biztosított hitelezőkkel kapcsolatos eljárás, az adós fizetésekre vonatkozó esetében egyáltalán nem kielégítő és további figyelmet igényel.

A Polgári Törvénykönyv átfogó reformja már egy ideje folyamatban van. Noha ez jelentős eredményt hozhat számos területen, létfontosságú az, hogy a biztosított ügyletekre vonatkozó vagy azokra közvetetten ható szabályok reformja ne ássa alá az 1998 óta elért jelentős előrelépést.

Távközlés

A távközlési szektort jelenleg a Nemzeti Hírközlési Hatóság ("NHH") szabályozza, a törvényi kereteket a 2003. évi elektronikus hírközlési törvény (a "hírközlési törvény") biztosítja. A hírközlési törvény és a szükséges másodlagos szabályozás 2004. májusáig történt elfogadása véglegesítette Magyarország jogharmonizációját a 2002-es Európai Unió szabályozási keretekhez az ország, mint új Európai Unió tagállam kötelezettségeivel összhangban.

A 2002-es Európai Unió szabályozási keretek átvételén kívül a hírközlési törvény megpróbált keretet biztosítani a piaci elemzéshez és átalakította a nemzeti szabályozó hatóságot. A hírközlési törvény a Nemzeti Hírközlési Hatósággal váltotta fel a meglévő szabályozót, a Magyar Távközlési Hatóságot (HIF), megnövelve a szabályozó státuszát

és függetlenségét. Az NHH szerepe magában foglalja a szolgáltatók regisztrációját, a piacfelügyeletet, a piac megfigyelését és a frekvenciagazdálkodást is. Ezenkívül az NHH hagyja jóvá a referencia ajánlatokat, a számviteli elkülönítési modelleket és jogviták rendezésével kapcsolatos szolgáltatásokat nyújt. Az NHH-t a hét kommunikációs szakember alkotta testület irányítja.

Széleskörű vélemény az, hogy az átalakulóban levő gazdaságok között Magyarország élen jár a távközlési törvényeinek az Európai Unió szabványokhoz történő harmonizációjában, a nemzeti politikát jelentősen befolyásolja az Európai Unió piaci liberalizációjával kapcsolatos stratégiája. A távközlési szektor szabályozása a kezdetek óta világosnak és következetesnek mondható és Magyarország korán, 1992-vel kezdődően liberalizálta a távközlési piacát és a folyamatot a következő évtizedben folytatta. 2001-ben a hírközlési törvény megkísérelte megvalósítani az 1998-as Európai Unió liberalizációs keretét és a teljes piaci liberalizációra hivatalosan 2001-2002-ben került sor. Ehhez hasonlóan Magyarország volt az egyik első közép-európai ország, amely 1993-mal kezdődően megvalósította az ágazat privatizációját. Mára valamennyi szolgáltató magánkézben van, noha az állam megtartott egy arany részvényt a korábbi monopól szolgáltatóban.

Magyarország jelentős ágazatfejlesztési előrejutása ellenére aggályok merültek fel a megvalósításban jelentkező késedelmek hatásaival kapcsolatban. Noha a hivatalos törvényi és szabályozói keretek nagyrészt kiteljesedtek, a jelentős lépések teljes körű megvalósításában jelentkező késedelmek valószínűsíthetően hatással voltak a piac fejlődésére. Ezen a területen, noha a lemaradás mára megszűnt, a késedelmek a szolgáltató kiválasztással/előválasztással kapcsolatos kötelezettségek területén jelentősek, csakúgy mint a számhordozhatóság megfelelő megvalósítási kereteinek kialakításában tapasztalt hiányosságok. A további feltűnő törvényi/szabályozási hiányosságok között megtalálhatóak az NHH hatásköri hiányosságai bizonyos, az általános szolgáltatást érintő területeken, valamint azon tényben, hogy annak ellenére, hogy az NHH feladata a piacelemzés és a jogorvoslat elrendelése, a törvény felhatalmazott bizonyos minisztériumokat árrendeletek kiadására, anélkül hogy ezen rendeleteket piacelemzésnek, vagy a jelentős piaci erő hivatalos meghatározásának kellene megelőznie.

Noha Magyarország jelentős sikereket ért el a magánszektor vezette, liberalizált piac kialakításában, világos, hogy az Európai Unió sztenderd jogi és szabályozói kereteinek hivatalos elfogadása nem garantálja a verseny piacot. A hatékony megvalósítás és az ellentmondást nem tűrő szabályozói beavatkozás kulcsfontosságúak a modern verseny piacon. Az elmúlt csaknem másfél évtizedes jelentős ágazati előrelépés lehető legteljesebb kiaknázása érdekében a hatóságoknak időben és megfelelően megtett intézkedésekre van szükségük a piac működésének támogatásához és mielőbb kezelniük kell a törvényi hiányosságokat és a piac nem megfelelő működését.

10. FÜGGELÉK: MAGYARORSZÁG TÉRKÉPE

